

„NAROD SLOVENSKI MORA STATI“

MARJANA BATAGELJ

(Govor na 52. Slovenskem dnevu in 40. Pristavskem dnevu)

Spoštovanji gostje, dragi rojaki!
Bilo je malo pred začetkom druge svetovne vojne, ko smo ljubljanske študentke taborile v Poljanski dolini. Na Visokem smo se ustavile tudi pri Tavčarjevi graščini in v bližnjem parku obiskale pisateljevo grobnico.

Kakšno je bilo naše začudenje, ko smo na enem od stebrov, ki jo obdajajo, brale sledeče:

„Narod slovenski mora stati kot večno drevo, kateremu korenine nikdar ne usabnejo.“

Besede so se v hipu vtisnile v nas in tudi v nas ostale do danes, ko 15.000 km oddaljeni od naših nebes pod Triglavom, kakor je označil Slovenijo naš Cankar, praznujemo 52. Slovenski dan našega osrednjega društva Zedinjena Slovenija in obenem 40. obletnico krajevne skupnosti na Pristavi. Praznujemo, da po 62. letih našega zdomstva, - kakor vsako leto - skupno pregledamo prehojeno pot ter vidimo, kje smo in kam gremo.

Ko se po tolikih letih spominjam omenjenega doživljanja na Visokem, ne morem mimo vprašanja: *Kaj je imelo tistih dvanajst v kamen vklesanih besed v sebi, da je napravilo na mlade nepozaben vtis?* Mar ni bila to prebuditev slovenske narodne zavesti, ki smo jo nosili otroci narodno in versko zavednih staršev do tedaj podzavestno v sebi? Zavesti, ki je navzoča v nas

vseh, ki izhajamo iz slovenskega rodu in nas spremlja vse življenje?

Bil je to rojstni dan našega slovenstva, ki je od tedaj zavestno zaživelo v nas in je spremljalo vsak naš korak, naj je bilo v sreči ali v težavah. Da, tudi v preizkušnjah. Saj življenje ni varčevalo z njimi.

Začele so se že naslednje leto, ko so na cvetno nedeljo nemški bombniki preleteli Ljubljano; pa se povečale in pomnožile z izbruhom breznarodne in brezbožne komunistične revolucije. Niso prenehale ob krivičnem koncu vojne, ki nam je namesto pričakovane svobode potisnil na ramena nahrbtnike za odhod v tujino.

Tudi begunstvo je bilo posejano s preizkušnjami. V času 100 dnevnega bivanja v italijanskem taborišču Monigo pri Trevizu nas je, poleg slavlja sedmih novih maš in pestrega kulturnega delovanja, doletela do tedaj najbolj kruta vest o prevari, o vračanju in poboju naše narodne vojske. Vse to je obremenjevalo našo narodno zavest in klicalo po odgovoru.

Selitev naše taboriščne skupnosti proti jugu, v hriboviti Servigliano, je obrnila našo pozornost na vzpostavitev redne osnovne in srednje šole. Ravnatelj ljubljanskega učiteljskega prof. Ivan Prijatelj, ki je bil tudi z nami, in ljubljanski profesor Anton Orehar, sta naredila vse, da je s pomočjo zadostnih učnih moči pouk urejeno stekel.

Prav tu je bilo, ko nam je dal, osmošolcem, takratni profesor slovenščine dr. Andrej Krivec nalogo z naslovom „Kakšni moramo ostati v tujini“.

Nas je stala nemalo razmišljanja, saj se je nanašala na našo narodno zavest, ki je bila še v povojih in na dolžnosti, ki izhajajo iz nje.

Ob iskanju odgovora se je naša misel zatekla k podobi drevesa, ki predstavlja naš narod in se je spočela v nas na Visokem. Vso 1400 letno preteklost smo pripisali koreninam, trdno zaraščenim v domači zemlji. V deblu, ki neprestano raste in širi veje prosto na vse smeri, smo simbolizirali naš rod, naše prednike. In novi poganjki z vsakoletnimi cvetovi, mar ni bilo to mladina, ki s svojim

Nad. na 4. str.

Vladna kriza v Sloveniji

Predsedniške volitve so pomenile hud potres v slovenskem političnem življenju. Zmaga Danila Türka (zmaga levice) je podrla dosedanje navidezno stabilnost in jeziček na tehtnici grobo potisnila proti levici.

Dejansko je tako, kot je izjavil premier Janez Janša, da se je na volitvah bolj kot za Peterleta ali za Türka glasovalo za ali proti vladi. Pred tem in za tem pa so v opoziciji izvedli hudo in strupeno kampanjo, kjer so celo v inozemstvo pošiljali pritožbe o nekem domnevem protidemokratskem postopanju vlade: v Sloveniji da naj bi bila ogrožena častnikarska svoboda in podobne izmišljotine.

Temu je treba prišteti vse surovosti volilne kampanje (čeprav je potem levica obtoževala vlado, da izvaja „negativno“ kampanjo). Zanimiv je bil skrajni primer profesorja na Fakulteti za Družbene vede (šola za častnikarstvo), ki je obenem podpredsednik Socialne demokracije, to je bivših komunistov. Igor Lukšič je namreč že za prvi krog poslal 350 svojih študentov, da so

na dan volitev nadzorovali po cerkvah, če bodo duhovniki, kaj govorili o volitvah in s tem „kršili volilni molk“. Dejanje, ki je povzročilo hudo polemiko, je potem levica popolnoma obrnila, in Lukšiča predstavljala kot „žrtev nestrpnosti“. In vendar je to le moderna verzija starih komunističnih metod.

Spričo te gonje, ki je preseglala meje dostojnosti in meje države, je predsednik vlade Janez Janša v četrtek 15. v Državni zbor vložil zahtevo za glasovanje o zaupnici vladi. Kolegij predsednika DZ je sklenil, da bodo poslanke

in poslanci o zaupnici predvidoma odločali v ponedeljek 19., v okviru rednega novembrskega zasedanja. V koalicijskih SDS, SLS in NSi so znova zagotovili, da bodo podprli zaupnico. A tem je enako sklenila tudi poslanska skupina najmanjše koalicijske stranke DeSUS, s čimer je bila potrditev vlade vsaj načelno zagotovljena.

Da so poslanke in poslanci bodo o zaupnici vladi v ponedeljek glasovali je bilo potrebno, da je DZ pred tem, ob začetku zasedanja, izglasoval širitev dnevnega reda.

Predsednik vlade se je moral v parlamentu zagovarjati kar v nekaterih zadevah. Zanimal je, da bi vlada izvajala cenzuro in se pritožil, zaradi lažnega poročanja v tujino. Pojasniti je moral tudi položaj Romov in o zadevi izbrisanih. Glede teh pa je Janša dejal, da je Slovenija ob osamosvojitvi „velikodušno ponudila svoje državljanstvo vsem, ki so ga želeli“. Tudi vse ostale statuse si je lahko po njegovem mnenju vsak uredil, če si je to le želel.

Za tem je državni zbor glasoval.

Grobišča na območju Pohorja Meje po vstopu v Schengen

Predsednik komisije za prikrita grobišča in zgodovinar Jože Dežman je povedal, da v okviru rednega programa izkopa prikritih grobišč trenutno opravljajo izkop na dveh krajih na območju Pohorja v bližini Areha in Hoč. Pri tem je poudaril, da so omenjena izkopavanja začetek izvajanja letos sprejetega programa izkopa.

Dežman je dejal, da se bo program izkopavanja nadaljeval celotno naslednje leto, ko bodo opravili izkope tudi na drugih krajih na območju Pohorja, kjer so pokopane žrtve povojnih pobojev. Trenutno še ni znano število in narodnost žrtev v obeh grobiščih, je povedal zgodovinar. Po njegovih besedah bodo to ugotovile nadaljnje raziskave, ki jih bodo izvedli antropologi in vodja evidentiranja prikritih grobišč Mitja Ferenc. Najdene posmrtno ostanke na območju Areha bodo pozneje prenesli v kostnico pri Dobravi na Tezmem, je še dodal predsednik komisije. Omenjena grobišča na območju Areha so sicer že lansko leto in v začetku letošnjega leta odkrili s postopkom sondiranja.

Slovenijo je pobelil prvi sneg

Del Slovenije, predvsem Dolenjsko in Belo Krajino, je v soboto 17. presenetilo prvo sneženje, ki se je ponedeljka dopoldne razširilo na večji del države.

Po podatkih Agencije RS za okolje je rahlo snežilo ponekod na Gorenjskem, Notranjskem, Štajerskem, Dolenjskem in v Pomurju; na Koroškem ter v Julijcih in Karavankah je bilo sneženje močnejše. Sneženje je ponoči na torek ponehalo.

Največ snega je doslej zapadlo na Lisci, in sicer 10 centimetrov, ter v Črnomlju in Novem mestu, kjer je snežna odeja debela okoli devet centimetrov. Na letališču Cerklje ob Krki in v Kočevju je padlo osem centimetrov snega, na Vojskem pet, na Katarini nad Ljubljano, v Celju in Murski Soboti dva centimetra, v Ratečah in Planici, Slovenj Gradcu, na letališču Maribor in v Postojni pa en centimeter snega. Na Kredarici je v ponedeljek do 7. ure zjutraj zapadlo že 60 centimetrov snega.

Na prelazu Vršič so obvezne verige za osebna vozila, za avtobuse in tovorna vozila nad sedem ton in pol teže je promet prepovedan, enako tudi na mejnem prehodu Jezerko.

Na Celjskem, kjer sneži že od sobotnega popoldneva, se sneg že oprijema vozišč. V celjski zimski službi so povedali, da je posebna previdnost potrebna na Cesti na grad v Celju in na območju Rimskih toplic, zlasti v višje ležečih predelih.

Tudi po polni uveljavitvi schengenskega pravnega reda konec leta bodo pri prehajanju meje na maloobmejnih mejnih prehodih med Slovenijo in Hrvaško ostala v veljavi enaka pravila, kot so veljala doslej v skladu s slovensko-hrvaškim sporazumom o obmejnem prometu in sodelovanju.

Na 670 kilometrov dolgi kopenski meji bodo lahko na 22 maloobmejnih prehodih in posebej določenih točkah obmejni prebivalci tako kot doslej mejo prestopali z maloobmejnimi prepustnicami.

Določila bodo tudi po slovenskem vstopu v schengenski prostor 21. decembra še naprej veljala za prebivalce obmejnega območja na kopnem v širini desetih kilometrov. Prebivalcem, med njimi tudi lastnikom nepremičnin in zemljišč na drugi strani meje, sporazum daje pravico do prehajanja meje na maloobmejnih prehodih in drugih posebej določenih točkah izven mejnih prehodov.

Kdo je upravičen do prehoda po sporazumu, določajo upravne enote, ki izdajajo prepustnice. Imetnikom prepustnic, ki imajo upravičen interes, da prestopajo mejo zunaj za to določenih mejnih prehodov ali zunaj uradno določenega časa, lahko upravna enota izda dovoljenje, v maloobmejni prepustnico oziroma kmetijski vložek pa jim vpiše mesta in čas prestopanja meje.

Ob 22 maloobmejnih prehodih je na meji tudi kakih 115 točk, ki jih lahko uporabljajo posebni upravičenci - domačini in kmetje, ki imajo obdelovalno zemljo na drugi strani meje. Te točke bo v skladu s schengenskim zakonikom sicer treba do konca leta zapreti. Kot so pojasnili na ministrstvu za javno upravo, bodo večino tovrstnih prehodov zaprli z zapornicami, katerih ključke bodo imeli upravičenci do njihove uporabe. Tako bodo imetniki zemlje na drugi strani meje v skladu s sporazumom še vedno lahko uporabljali te poti, drugim pa bo to onemogočeno.

Prepustnica velja pet let in se jo lahko enkrat podaljša še za pet let.

Maloobmejne prehode pa je moč prehajati tudi z enodnevnimi in turističnimi dovolilnicami, ki jih ob določenih pogojih lahko dobijo tudi državljani tretjih držav.

Sporazum sta Slovenija in Hrvaška podpisali 28. aprila 1997, po ratifikaciji v slovenskem državnem zboru pa sta ga državi začeli v celoti izvajati 18. marca 2002.

BERI...

PRVA ŠTEVILKA LETOŠNJEGA MEDDOBJA	2
ŠKOF ŠTUMPF POVSOD MED NAMI	3
LEP SLOVENSKI IN PRISTAVSKI DAN	4
NAŠI SMUČARJI TEKMOVALI V BARILOČAH	6

100-LETNICA RAFAELOVE DRUŽBE

Z izseljenci, v nove domovine

Letos mineva 100-letnica ustanovitve Rafaelove družbe. Nastala je na pobudo škofa Jegliča in od leta 1907 v Ljubljani delovala kot slovenska podružnica avstrijske družbe svetega Rafaela za varstvo izseljencev. Leta 1945 je bila ukinjena, vnovič je začela delovati leta 1990 in danes skrbi za versko, narodno, kulturno, prosvetno in socialno področje Slovencev po svetu.

Izseljenstvo je pojav, katerega sestavni del so ljudje. Selitveni procesi po svetu in na Slovenskem so zajeli tako mlade kot starejše, moške in ženske in otroke, neizobražene in izobražene, verne in neverne, celotne družine ali samo posamezne družinske člane, tiste, ki so odhajali po svoji volji in druge, ki so bili prisiljeni v odhod, skratka ljudi, ki so odhajali v svet bolj ali manj s strahom pred nadaljnjo usodo, vendar vsi z velikim upanjem, da se jim bo drugod bolje godilo.

Nedvomno je vloga Cerkve na Slovenskem v selitvenih procesih od konca 19. stoletja močno izstopajoča v primerjavi z ravnanjem vsakokratne državne oblasti, tako avstrijske kot jugoslovanske, kakor z odzivanjem

drugih delov slovenske družbe v omenjenem času.

Kdo je bil pobudnik ustanovitve Družbe sv. Rafaela (DsvR) na Slovenskem in od kdaj lahko govorimo o njenem delovanju je bolj akademsko vprašanje, dejstvo pa je, da je Družba na Slovenskem zaživela pred sto leti, in da je bila aktivno prisotna v slovenski javnosti v času množičnega izseljevanja Slovencev v Združene države Amerike na prelomu v 20. stoletje. Še več, 1. decembra 1908, je bila ustanovljena DsvR za slovenske naseljence v ZDA, s sedežem v New Yorku. V tem času so bile izpostavljene sledeče naloge: varovanje izseljencev v moralnem, verskem, materialnem in narodnem pogledu. Ločenost družin zaradi odsotnosti enega ali več članov ali celo oddaja otrok izseljencev v varstvo sorodnikom je bila problematika tistega časa. Pripadanje katoliški Cerkvi v tujini, zlasti v versko mešanih okoljih, je bila v interesu domače Cerkve. Glede utrjevanja slovenstva je bilo njeno delovanje v duhu „ne pozabi materinega jezika“. Pri vsem tem ni šlo samo za teoretiziranje ampak tudi za praktično ravnanje. Marsikaj je bilo odvisno od osebnosti župnika doma in v priseljenjskih okoljih.

Med obema svetovnima vojnima je Družba posvečala več pozornosti „evropskim Slovincem“, živčnim ali samo začasnim zaposlenim v Nemčiji, v Franciji, Luksemburgu, Belgiji in na Nizozemskem. Povečale so se socialne in gospodarske težave, zlasti po

izbruhu velike gospodarske krize sredi tega obdobja. Leta 1927 je bila Družba sv. Rafaela obujena (p. Kazimir Zakrajšek). V ospredje so stopili zlasti socialna vprašanja. Poudarjeni so bili stiki s priseljenjskimi okolji (izseljenski učitelji, izseljenski duhovniki, pisma, radijske oddaje ...), zavedajoč se začasnosti njihovega bivanja (vedno strožja migracijska politika priseljenjskih držav), kar se je izkazalo zlasti v desetletju pred izbruhom druge svetovne vojne.

Družba je v letih 1929-1940 izdajala Izseljenski vestnik, namenjen predvsem evropskim izseljencem, izdajala brošure v okviru Izseljenske knjižnice (Izseljencem na pot, 1929), organizirala dva izseljenska kongresa (1935 in 1937), izdala Izseljenski zbornik 1938 itd. Izseljenski vestnik je bil nosilec katoliških vrednot, hkrati informator, odprt za pisma izseljencev in ne nazadnje so v njem objavljene prve znanstvene razprave s področja izseljenstva.

Leta 1945, ob nastopu komunistične oblasti, je bila Rafaelova družba ukinjena, vendar stiki Cerkve na Slovenskem s katoliško čutečimi izseljenci oz. zdolci niso usahnili, čeprav so bili oteževani. Pomembna vez je bila (in še vedno je) revija Naša luč.

Leta 1990, tik pred osamosvojitvijo, je Slovenska škofovska konferenca ponovno ustanovila Rafaelovo družbo pod imenom Katoliško središče Slovencev po svetu, ki se je leta 1995 preimenovala v Rafaelovo družbo. Po osamosvojitvi se tudi zakonsko ureja skrb za Slovence po svetu, z dosedanjim vrhom s sprejetjem Zakona o odnosih Republike Slovenije s Slovenci zunaj njenih meja, aprila 2006. Eden od pglavitnih nosilcev sodelovanja z izseljenci je Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu, ki je prevzel marsikatero delo, ki jo je stoletje nazaj opravljala Rafaelova družba.

MED KNJIGAMI IN REVIJAMI**Meddobje, št. 1-2, leto 2007**

Dobil sem v roke novo številko te kulturne revije, ki jo že nad petdeset let izdaja Slovenska kulturna akcija v Buenos Airesu. Čeprav so Meddobju že pred leti napovedovali konec, se še vedno redno pojavlja vsake pol leta, kar se celo nekaj ni dogajalo. Spremenjena, da, a vendar še vedno živa. Vanjo mnogo pišejo mlade moči, čeprav so dela objavljena v prevodu iz kastiljščine. Ima pa med sodelavci vrsto starejših avtorjev.

V tej številki je na prvem mestu uvodnik urednika Toneta Mizerita. V njem razmišlja o prihodnosti revije in ugotavlja, da bo še živela. Spominja se tudi pokojnega člana SKA dr. Jožeta Ranta, ki je v zadnjem času polnil številke s svojimi prispevki.

Po stari navadi je prvo zaglavje poezija. Najprej objavlja je starejši Aleš Gošar, domobranec in iz skupine Balantičeve družine. V svojih pesmih Kje sebe bom spoznal in V teh dneh ... premišljuje o smrti in spoznanju samega sebe. Filozof!

Sledi nam že poznani pesnik Gregor Papež z daljšo pesnitvijo Hotel. V njej govori o slovesu od dekleta. Ta, tri stani dolga pesem, nima poleg sebe španskega originala, kakor tudi noben naslednji prevod.

Nato pesnica filozofinja Erika Poglajen priobčuje tri pesmi, ki v prevodu Branka Rebozova govore o naravi in prijateljstvu.

Poglavje zaključijo mlajši pesnik Damijan Ahlin, ki pa piše v slovensčini, z več pesmimi, ki razmišljajo o naravi in njeni povezanosti z notranjim življenjem.

Nato pride na vrsto proza, in sicer najprej delo mlajše argentinske pisateljice slovenskega Alejande Laurencich. Spis sta prevedla Vinko Rode in lektorica Mojca Jesenovec. Laurencich je izdala že dve knjigi: Coronadas de gloria (Ovenčane s slavo) in Historias de mujeres oscuras (Zgodbe temnih žensk), iz katere je ta prevod Bosna na vzglavni blazinici. To je pogled v trpljenje posamezne ženske v tistih žalostnih časih.

Iz še neobjavljene knjige Šopek spominčič je naslednje

delo Teharska noč Jožeta Lenarčiča, ki ga je prevedla Luciana Hribar. Tu je opisano taborišče Teharje, pobijanje žrtev in pobeg iz jame. Avtor je mlajši pisatelj, ki opisuje v španščini medvojno in povojno življenje v Sloveniji.

Sledi iz arhiva Božanska globina umetniškega ustvarjanja, ki povzema delo že zdavnaj pokojnega pesnika Vinka Žitnika. Uvod je napisala znanstvenica iz NUK dr. Rozina Švent. Dodane so štiri Žitnikove pesmi in daljše razmišljanje Kaj je poezija (pesništvo)?, kjer govori vsebinski in tehnični plati poezije.

V poglavju Za zgodovino je arh. Marjan Eiletz opisal Engelmanovo zgodbo. To je bil Tržačan, ki so ga ugrabili oznovci pred 60 leti in je bil dalj časa zaprt v zaporih na Poljanski cesti, nato pa se mu je posrečilo pobegniti in je prišel nazaj v Trst in od tam dalje v Argentino, ker se je naselil v Mendozii. Eiletz je natančno po Engelmanovih dopisih v tržaški Demokraciji in lastnih raziskovanjih opisal Engelmanovo zgodbo in pripravo za obtožbo v Nagodetovem procesu. Spominjam se, kako mi je nekoč na obisku sam Engelman pravil o svojem pobegu in kako je ravnal z njim mladostni sovrstnik in „prijatelj“ Ribičič. Zanimiva oseba!

Dr. Jože Rant ima objavljeno še zadnji prispevek za Meddobje Z avtom do Lapataje o njegovem potovanju z ženo po Patagoniji in na daljno Ognjeno zemljo. Iz zanimivih opazk o zemljepisju, zgodovini, jezikoslovlju in politiki v Argentini lahko bolj spoznamo ta del dežele.

Tone Rode je objavil svoje misli ob predstavitvi knjige Božidarja Finka Za notranjo osvoboditev Slovenije, čemur je Fink dodal nekaj svojih dopolnilnih komentarjev.

Reviji je dodana še umetniška priloga: dve barvni reprodukciji kiparskih del Zalke Arnšek iz Bariloč, ki sedaj živi v Ljubljani.

Zunanjo opremo je izdelala Irena Žužek, oblikovala pa Monika Urbanija Koprivnikar. Z oznako Leto XLI, št. 1-2, je revija izšla kot 186. publikacija SKA s finančno podporo Urada RS za Slovence v zamejstvu in po svetu.

IZ ŽIVLJENJA V ARGENTINI

TONE MIZERIT

Počasi se bliža dan spremembe v vladi. A z vsakim korakom je jasno, da bo kaj malo sprememb, ko bo ob krmilo države stopila nova predsednica.

Razna imena. Precej napetosti je bilo v vladi in okoli nje, zaradi ugibanja o novih ministrih, ali bolje, zaradi pritiskov, ker vsaka skupina je hotela uveljaviti svoj vpliv in doseči čim več vplivnih mest. Da napetosti naredita konec, sta sedanji predsednik in prihodnja predsednica kar hitro objavila seznam teh, ki bodo vodili državo v novem obdobju.

Kar nekaj presenečenja je bilo, tako ob tistih, ki bodo ostali, kot ob novih imenih. Ob tem se je vnela tudi ostra polemika. Opozicija je namreč dvignila vik in krik, da se v sestavi nove vlade ne vidi obljubljenih sprememb. Gospa Cristina je namreč kot moto volilne kampanje zatrjevala, da ve „kaj je treba spremeniti, in bo to tudi spremenila“. Verjetno je najbolj značilno ob tem, da na svojem mestu ostane zunanji minister Taiana. Še bolj pa, da bo obrambno ministrstvo še naprej pod vodstvom gospe Nilde Garré, v preteklosti povezane z gverilo, ki ni izstopala ravnno zaradi svojih blagih odnosov z oboroženimi silami. Prav tako je v opoziciji nastal pravi vihar, ker je bil potrjen dosedanji minister za javna dela, Julio De Vido, na katerega pada največ obtožb glede domnevnih primerov korupcije.

Varnost na prvem mestu. Šef kabineta vlade še naprej ostaja Alberto Fernández. Njegov soime-nik Anibal Fernández pa se iz notranjega ministrstva preseli na pravosodno, a bo ohranil (odnesel s seboj) skrb za notranjo varnost. V tej točki je že nastala polemika s prihodnjim šefom vlade avtonomnega mesta Buenos Aires. Zvezna vlada mu namreč noče prepustiti policije (oziroma fondov za njeno delovanje). Macri je dejal, da ne more varnost ostati v rokah človeka, ki se je že izkazal za nezmožnega na tem področju. Ta polemika sovpada z zadnjimi raziskovanji javnega mnenja, ki kažejo, da je vprašanje varnosti glavna skrb večine prebivalcev, saj jo je kar 73,1% postavilo na prvo mesto. Daleč zadaj Argentinec skrbita vzgoja (28,6%) in brezposelnost (23,8%). Tudi zadnji dogodki niso naklonjeni ministru, saj je ravnno v teh dneh namestnik šefa kabineta, socialist Jorge Rivas, bil okrađen in v napadu težko ranjen, tako da se več dni nahajal med življenjem in smrtjo.

Mladost, je norost? Gotovo pa je bilo presenečenje imenovanje novega gospodarskega ministra. To je vsekakor najbolj nestabilno mesto. Prvi v dobi

kirchnerizma je bil Roberto Lavagna, ki je odstopil zaradi številnih nesorazmov s predsednikom. Sledila je Felisa Miceli in postala žrtev najdbe vrečice denarja v njeni pisarni, katerega izvora ni mogla pojasniti. Miguel Peirano je nato prevzel vajeti argentinskega gospodarstva in mnogi so smatrali, da bo ostal v novi vladi. A ne: sedaj je na vrsti Martin Lousteau, gotovo najmlajši minister, kaj malo ortodoksen, ki je doslej predsedoval banki province Buenos Aires. Imenovanje je kar lepo odjeknilo v gospodarskih krogih. Nastopil bo svoje mesto v pozitivnem makroekonomskem vzdušju, ko raste proračunski presežek in argentinski izvoz pobija vse dosedanje rekorde. Soočiti pa se bo moral s številnimi notranjimi težavami, ne na zadnjem mestu z energetske krizo, ki ogroža domačo proizvodnjo. Novi minister meni, da je za rešitev energetskega problema potrebna močna investicija na tem področju in govori o potrebnih fondih v višini 20.000 milijonov dolarjev.

In ostali. Za socialno skrbstvo bo skrbela iz zadevnega ministrstva še naprej predsednikova sestra (svakinja predsednice) Alicia Kirchner. Notranji minister bo Florencio Randazo, ki bo skrbel bistveno za politično plat vlade, ko mu je Anibal Fernández odnesel področje varnosti. Na delovnem ministrstvu ostane Carlos Tomada. Ministrstvo za zdravje bo prevzela Graciela Ocaña; vzgojno ministrstvo Juan Carlos Tedesco (dosedanji Filmus je bil izvoljen za poslanca, potem, ko je propadel kot kandidat za buenosaireškega župana); novo ministrstvo za znanost in tehnologijo pa bo vodil Lino Baraño. Mimo takih ali drugačnih imen, vse kaže, da bo smer vlade ostala ista kot doslej, kar nam ne daje preveč upanja.

Prvi spopadi. Zakaj naši pomisleki? Ni še nastopila nova vlada, pa so se že začeli napadi na opozicijo. Problem ni v polemiki sami, temveč v njeni naravi in v argumentih, ki jih mečejo v javnost. Ko je Macri zahteval spremembe v vprašanju varnosti in policije, ga je minister Anibal Fernández obtožil, da „ni nikdar delal in ga tudi oče ni pustil, da bi vodil podjetje“. Ko se je Elisa Carrió postavila na čelo opozicije, so v vladi sprožili vprašanje, od česa da živi, ko nima stalne zaposlitve. Umestnemu vprašanju ali političnemu nastopanju sledijo osebni napadi dvomljive vrednosti in etike, a gotovo uspešni pred očmi vdanih pristašev. Gospa Carrió je ostro odgovorila in zahtevala, naj ministri povedo, kako so postali milijonarji ...

SLOVENCİ V ARGENTINI

Škof dr. Peter Štumpf med nami

Že nekaj časa smo vedeli, da bo prišel na obisk pomožni mariborski škof, msgr. dr. Peter Štumpf, ki je pri Slovenski škofovski konferenci narodni ravnatelj za izseljenke. V navado je namreč prišlo da nas vsaka tri ali štiri leta obišče kateri izmed slovenskih škofov, da nas potrdi v veri in birma naše mlade. Zaradi svojega poslanstva med izseljenci je naravno, da je letos ta oseba škof Štumpf.

Na buenosaireško letališče je prišel v sredo 14. t.m. zjutraj, v spremstvu msgr. Janeza Puclja, delegata za slovensko dušno pastirstvo v vzhodni Evropi in koordinatorja dušnega pastirstva med izseljenci po svetu; in župnika Simona Onušiča. Sprejela ga je lepa skupina rojakov. Med njimi je bil tudi veleposlanik RS v Argentini, prof. Avguštin Vivod z gospo, delegat slovenskih dušnih pastirjev dr. Jure Rode, več duhovnikov in mnogi rojaki.

Prvo uradno srečanje škofa s Slovenci v Argentini je bilo še isti dan. Ob sedmih zvečer je imel škof sv. mašo v slovenski cerkvi Marije Pomagaj v Buenos Airesu. Zbralo se je mnogo rojakov, ki so napolnili cerkev, in se nato zbrali v veliki dvorani, kjer je bil slovesen sprejem.

Dvorana je bila praznično okrašena, ospredje vse v cvetju in zelenju, na zastoru pa je visel velik škofovski grb. Škofa je najprej pozdravil dr. Rode, nato pa v imenu slovenske skupnosti predsednica krovne organizacije Zedinjena Slovenija gospa Alenka Jenko Godec, predsednica zveze slovenskih mater in žena, Pavlina Dobovšek, predsednica Slovenske kulturne akcije dr. Katica Cukjati in končno še veleposlanik RS v Argentini, prof. Avguštin Vivod. Za tem je arh. Jure Vombergar v

kratkih besedah gostom prikazal zgodovino petdeset let slovenskega dušnega pastirstva v Argentini.

Za vse tople izraze sprejema se je zahvalil škof Štumpf, ki je obrazložil namene svojega obiska, pohvalil delovanje argentinskih Slovencev v njihovi zvestobi veri in narodnosti in omenil, da prihaja tudi „da se naučijo slovenstva“.

Sledil je prost razgovor, med katerim so žene in matere postregle vsem prisotnim s prigrizkom in pijačo. Vsak od rojakov se je lahko približal škofu in se z njim prosto pogovarjal. Srečanje se je raztegnilo do pol desete ure, ko se je škof udeležil seje razširjenega medorganizacijskega sveta. Srečanje je začela predsednica Zedinjene Slovenije, Alenka Jenko Godec. Pozdravila je goste in jim izrekla dobrodošlico. Besedo je povzel nato tajnik te ustanove, Tone Mizerit, ki je škofu orisal nastanek in razvoj skupnosti, poudarjal delo ohranjanja slovenstva, ki poteka po ustanovah in končno škofa zaprosil, naj z nasveti in molitvijo pomaga tej skupnosti pri ohranjanju vere in narodnosti.

Škof se je zahvalil za dobrodošlico in izrekel priznanje za vse delo. Izrazil je občudovanje, da skupnost toliko let ohranja slovenske in krščanske vrednote. Pohvalil navzoče, za njihovo požrtvovalno delo v

skupnosti. Sledil pa je prost razgovor, vprašanja in odgovori, v katerih so prisotni s škofom obravnavali probleme izseljenstva, razmerja do Slovenije in tudi o položaju v matični domovini.

Naslednji dan, četrtek 15. je škof Štumpf s spremljevalci in delegatom dr. Rodetom že zgodaj odpotoval v Luján, največji argentinsko Marijino Božjo pot. V mogočni gotski katedrali je v spodnji cerkvi tudi oltar s podobo brezjanske Marije Pomagaj. Tam je imel škof Štumpf ob desetih romarsko mašo.

Po kosilu pri eni od slovenskih družin, se je odpravil v zavetišče Rožmanov dom (glej poročilo posebej). Ob 19. uri je imel sveto mašo v sanhuški stolnici in srečanje z rojaki v Našem domu (poročilo posebej).

V petek je čez dan msgr. Štumpf imel priložnost za počitek in osebne obiske. Zvečer pa je pohitel v Slomškov dom (poročilo prihodnjic). V soboto pa so škof in njegovo spremstvo odpotovali na obisk rojakov v Mendoza. O obisku bomo poročali drugič.

ROŽMANOV DOM

Obisk Škofa Štumpfa

V četrtek 15. novembra smo v Rožmanovem Domu doživeli, čeprav kratek, pa zelo lep in ganljiv obisk. Točno ob pol petih popoldan se je pripeljal škof dr. Peter Štumpf, ki so ga spremljali msgr. Janez Puclj, župnik Simon Onušič in prelat Jure Rode. Sprejeli

so jih predsednik Fundacije gospod Herman Zupan in gospa, ter podpredsednica gospa Saša Zupan Omahna.

Po kratkem ogledu poslopja, so gostje stopili v salon, kjer so jih nestrpnost čakali prebivalci Doma, ter jih sprejeli z močnim plos-

kanjem. Škof Štumpf je pozdravil vse navzoče in spregovoril nekaj besed. Med drugim je povedal, kako mu je stric, ko je on imel komaj osem let, tik pred smrtjo povedal, da moli zanj da bi postal duhovnik. Te besede ga še danes spremljajo in mu dajejo moč za vsakdanje delo. Rekel je prebivalcem, da morejo biti hvaležni Bogu za življenje in če kdo misli, da je kaj hudo, naj se pa spomni besed samega Jezusa, ko je na vrtu Getsemani prosil: „Oče, daj, da bi šel ta kelih mimo mene, ne da bi ga pil“; a je takoj dodal: „ne moja, ampak tvoja volja naj se zgodi“. In da mi vsi lahko vse naše težave in bolečine podari-

SAN JUSTO

Srčno pozdravljeni!

Škof dr. Peter Štumpf, msgr. Janez Puclj in župnik Simon Onušič so obiskali v četrtek, 15. novembra sanhuško družino. Srečanje se je začelo ob 19. uri s sveto mašo v stolni cerkvi Svetega Justa in Pastora, ki so jo darovali skupaj z dr. Juretom Rodetom, p. Alojzijem Kukavico ter Francijem Cukjatijem. Polna cerkev je pričakovala vstop škofa.

Pred oltarjem so ga otroci, oblečeni v nošah in v spremstvu argentinske in slovenske zastave, toplo sprejeli in mu podali šopek rož ter mu izrekli dobrodošlico. Nato je p. Alojzij Kukavica orisal škofu organizacijo verskega življenja v tem kraju. Med sveto mašo je pel zbor krajevne Zveze mater in žena pod vodstvom gdč. Anice Mehle.

Med pridigo nam je škof poudaril ljubezen, ki jo kot kristjani moramo čutiti do evharistije. Že Janez Bosko je dejal, da je njegov šolski sistem v svetu vere ter sloni na ljubezni in pameti. Prav tako so starši tisti, ki dajejo pravi pogled na evharistijo. V življenjskih stiskah je sveta maša srce družine in duhovna hrana. Škof je zatrdil da „starši otrokom prižigate luč vere ali pa jo ugašate“. Če starši nočejo k maši in je ob nedeljah vse drugo bolj vredno, potem jo tudi otroci ne bodo cenili.

Po sveti daritvi smo se pomaknili pred oltar Marije Pomagaj, jo pozdravili in se ji zahvalili, ker nas vodi skozi življenje, ter jo prosili za božjo milost. Potem smo kar urno šli v Naš dom, da bi škofu pokazali vsaj

kanček naših dejavnosti. Dvorišče je bilo okrašeno s škofovskim grbom ter papeževo in slovensko zastavo.

Kar nestrpnost smo čakali prihod gostov v Dom. Ko so vstopili, je zbor mater in žena zapel pesem *Pozdravljeni, prevzvišeni, ki ste med nas prišli ...* in mu želele lepe trenutke v naši Argentini, med slovenskimi rojaki.

Tako se je začel program, ki je obsegal pevske in plesne točke. Prvi so bili na vrsti otroci Balantičeve šole, ki so zapeli *Mati ljubezni ter Slovenija* (pevski zbor vodita Marija Štrubelj in Kristina Šenk). Nato je predsednica Doma, Mici Malavašič Casullo pozdravila škofa dr. Štumpfa, msgr. Janeza Puclja in mag. Simona Onušiča ter jim na kratko predstavila zgodovino našega skup-

nega dela in opisala krajevne organizacije, ki imajo svoje mesto v tej družini. Škof je sledil besedam in tudi prosil za nagovor, da bi se besede ne izgubile in bi ohranil opis truda in dela slovenske skupnosti.

Otroška folklorna skupina, ki jo vodi Mirjam Javoršek, je živahno in veselo zaplesala. Po plesu je stopil na oder Mešani pevski zbor San Justo, ki poje že 36 let in ga sedaj vodi prof. Andrejka Vombergar. Podarili so nam *Sonce že zahaja in Planinska*. Mogočno in obenem nežno so z glasovi napolnili vse dvorišče. Nato je zbor Zveze mater in žena ponovno izkazal svojo spretnost in ljubezen do slovenske pesmi. Zapele so *Škrjanček poje* in *Oj lepo je res na deželi*.

Zopet so prišli na vrsto plesi! Skupina mladcev in mladenk je zaplesala belokranjski kolo, mladina pa poskočno polko (obe skupini vodi Mirjam Javoršek).

S tem smo gostom prikazali del našega živahnega življenja v Domu. Predsednica je škofu dr. Štumpfu izročila spominsko plaketo, ter msgr. Puclju in mag. Onušiču zbornika 50 let delovanja.

Podali smo mikrofon g. škofu in ta si je najprej pri predsednici sposodil ruto narodne noše in se z njo ogrnil, nato pa nam je spregovoril. Najprej je rekel, da je težko razumeti, kako je v tujini tako močno navzoča slovenska ljubezen, a gotovo je zaradi Marije in Kristusa, ki sta vedno navzoča v našem življenju.

Potem pa nam je podaril zgodnico, za lahko noč. Dogajala se je na Ljubljanskem barju. V njej nastopa Mati Neža, ki je bila znana, ker je široko odpirala svojo dlan vsem potrebnim in jim dajala kruha a tudi ljubezni. Njen mož ji je vedno prigovarjal: „ne dajaj“, in jo skupaj s hčerko Janjo preizkusil. Janja je prišla oblečena kot beračica in jo prosila za večerjo in nekaj da bi preživela hladno noč. Mati Neža ji je dala hrane ter Janjin plet, in beračica je odšla. Potem je prišel v hišo mož in ji jeznost rekel: „zopet si dajala beračem!“ Mati je začudeno pogledala. Potem stopi Janja, ogrnjena s pletom, in ji pove, da sta jo z očetom preizkusila. Mati ji je odgovorila: „Draga hči. Jožef in Marija sta na osličku s culo v rokah trkala na Betlehemska vrata in prosila prenočišča. Pazi, moli, da ne bi ti enkrat morala s svojimi otroki iti

od vrat do vrat in prositi kruh in topel dom.“ Janji je postalo težko. ... Dolga vrsta beračev je spremljala mater Nežo k zadnjemu počitku. Hčerka ji je postavila spomenik, „mami ognjena s pletom“.

Ta mati, je dejal škof, je slovenska mati, ki ima v sebi vero in ljubezen do Boga. Zelel je, da bi ta Mati živela na argentinskih tleh še skozi stoletja naprej, v zavetju slovenstva in v katoliški cerkvi.

Sledila je prijateljska zakuska v pogovoru s škofom in ostalimi gosti. Med tem pa je nekdo (družina Žgajnar) škofu približal *harmon'ko* in on nam je podaril kar mnogo melodij, ki smo jih spremljali s petjem. Prijeten večer se je bližal koncu v zelo pozni uri. Sveta maša, pester program in veseli pogovor so bile priče srečanja v sanhuškem okolju, ki je nas vse obogatilo v duši in srcu, skupaj s škofom dr. Štumpфом ob njegovem prvem obisku med Slovenci v Argentini.

Marta Petelin

52. SLOVENSKI DAN - 40. PRISTAVSKI DAN

TU SMO MI, TU JE SLOVENIJA!

Največja družabna prireditve, ki jo vsako leto organizira krovna organizacija Zedinjena Slovenija: to je Slovenski dan. Letos je bil že dvainpetdeseti po vrsti. Pokazal nam je, da še živimo, da je aktivni zagon med nami prisoten in smisel za skupnost dejavna in močna. V tem je dnevu dajalo poln smisel tudi geslo, vzeto iz naše izseljenske himne: „Kjer rod je moj, kjer sin je tvoj, tam si, Slovenija!“.

DOPOLDANSKI DEL

Po štirih letih krožnega potovanja se je praznovanje vrnilo „v rojstni kraj“. Slovenski dnevi so se namreč začeli že 22. aprila 1956, v organizaciji tedanjega Društva Slovencev in sodelujočih ustanov. Kraj srečanja je bila že takrat Slovenska pristava v Castelarju. Letos pa je naključje dodalo še poseben dogodek: istočasno se je obhajala 40. obletnica krajevnega društva, ali 40. Pristavski dan.

Letošnje slavlje je bilo napovedano za „Martinovo nedeljo“, 11. novembra. Kar nekaj zapletov je bilo v zvezi s tem. Gotovo glavni, da se je isti dan izvajal drugi krog slovenskih predsedniških volitev. Rojaki so se vseeno množično udeležili glasovanja, saj so direktno ali z gradivom prejetim po pošti, prekoračili število 1000 volivcev.

Pa tudi vreme je grozilo, saj je še na predvečer močna ploha skoraj poplavlila Pristavo. A nedelja je bila lepa, sončna, malo vetrovna in hladna, a vendar prijazna. Že ob 11. uri so se začeli zbirati gostje. Ko so prihajali v Dom, so poleg dobrodošlice prejeli tudi nalepko dneva, pa ličen program, ki ga je oblikovala Irena Žužek.

Ob 11.15 so se rojaki zbrali, da bi prisostvovali tradicionalnemu dviganju zastav, ob petju obeh državnih himen. Predsednica Zedinjene Slovenije, Alenka Jenko Godec, in predsednik društva Slovenska Pristava, Edvard Kenda, sta opravila obred dviganja.

Zatem so gostje pohiteli v gornjo dvorano, kjer je bila najprej sveta maša. Daroval jo je delegat slovenskih dušnih pastirjev v Argentini, ob asistenci krajevnega župnika p. Alojzija Kukovica DJ. V mašnem nagovoru je dr. Rode prepletal misli iz mašnih beril in pomen dnevne slavnosti. Mašo je spremljalo lepo petje krajevnega zbora in dekliškega zbora Milina, pod vodstvom Anke Savelli Gaser in prof. Marjane Jelenc Petrocco.

AKADEMIJA OB 40. OBLETNICI

Po končani maši so se gostje v dvorani obrnili proti odru. Pristava je namreč pripravila kratko a doživeto akademijo za svojo obletnico. Po pozdravu krajevnega predsednika Edvarda Kenda, se je razvil kulturni program.

Najmlajši iz Prešernove šole, pod vodstvom gdč. Helene Zarnik, so najprej razveselili prisotne s svojim petjem. Zapeli so: *Ena, dve, tri; Enkrat je bil en škrat; Zmaj; Moji*

zobki in še Kje so prstki.

Sledil je nastop dekliškega zbora Milina, ki ga vodi prof. Marjana Jelenc Petrocco. Dekleta so gostom podarila

sledeče skladbe: slovensko narodno *V Tamar*; argentinsko narodno *Viva Jujuy*; in za konec Flajšmanovo *Triglav*.

Slovenci radi pojemo, zato petja še ni bilo konec. Učenci višjih razredov Prešernove šole so pod vodstvom gospe Veronike Zurc Boh zapeli: narodno *Tam gori za*

našo vasjo, in *Slovenska zastava*, po besedilu dr. Tineta Debeljaka in uglasbitvi gospe Anke Savelli Gaser.

Za konec pa je nastopila še mlada folklorna skupina Pristava, ki jo sedaj vodi prof. Marcelo Carte. Zaplesali so

Gorenjski ples, ob katerem smo lahko prisostvovali nekaterim slovenskim navadam.

Vsak poseg posameznih pevskih in plesnih skupin so navzoči nagradili s toplim ploskanje, priznanje za njihov trud pa tudi za res kvalitetno izvajanje.

KOSILO, ODMOR IN RAZSTAVA O VOJKU ARKU

Po končani akademiji so se gostje podali v spodnje prostore Pristave, kjer so že čakale pogrnjene mize. Prijateljsko kosilo, med in po katerem je bilo dovolj priložnosti za razgovor prisotnih rojakov, je dopolnilo prvo obdobje pričakovanja popoldanskega programa. Med tem so nekateri naši domovi tudi že pripravili tradicionalne štante. Poleg krofov in slovenskega peciva so važen del zavzele knjige, od starih izdaj naše skupnosti, do sodobnih v Sloveniji. Ni manjkalo slovenskih zastav, niti malih

priponk s slovensko in argentinsko zastavo.

Mnogi rojaki so pa odmor izkoristili tudi za obisk posebne razstave, ki je bila pripravljena po posredovanju in kot sodelovanje Slovenskega planinskega društva iz Bariloche. Na številnih visečih panojih, v slovenskem jeziku, so prisotni lahko spoznali drobce iz življenja in dela pokojnega gornika, pisatelja in vzgojitelja Vojka Arka. Razstava je imela naslov: „Dr. Vojslav Jožef Anton Arko – Miklov Vojko (1920-2000)“. Avtorica razstave je Vesna Horžen, izvedena je bila v okviru Galerije Miklova Hiša v Ribnici leta 2002. Slovensko planinsko društvo je tedaj posredovalo veliko gradiva za to razstavo. To društvo je razstavo letošnjega septembra predstavilo v Bariločah, za vso javnost. Za priložnost letošnjega Slovenskega dne pa posebej posredovalo Zedinjeni Sloveniji.

POPOLDANSKI PROGRAM IN „MATURA“

Kulturni program se je začel ob petih popoldan. Kar na prostem je bil postavljen velik oder, in scena pripravljena za posebno odsko doživetje, saj je Pristavska družina organizirala izredno lep program.

Napovedovalka Ingrid Kopač Selan je pozdravila častne goste in navzoče zastopnike skupnosti: veleposlanika Republike Slovenije v Argentini, prof. Avgušтина Vivoda in gospo; častnega konzula Republike Slovenije v Buenos Airesu, gospoda Hermana Zupana in gospo; predsednico naše krovne organizacije Zedinjene Slovenije, Alenko Jenko Godec; predsednike in odbornike naših slovenskih krajevnih domov. Pozdravila je nato predsednike in zastopnike kulturnih, gospodarskih in mladinskih ustanov in organizacij, ter vse učitelje, učitelje in profesorje družine slovenskih šol v Argentini. Pozdravila je še delegata slovenskih dušnih pastirjev v Argentini prelata dr. Jureta Rodeta in vse dušne pastirje in katehete. In končno vse, ki so iz raznih krajev velikega Buenos Airesa prihiteli na Pristavo.

Pozdravne besede so nato izrekli predsednik društva Slovenska Pristava Edvard Kenda, predsednica Zedinjene Slovenije, Alenka Jenko Godec in veleposlanik RS prof. Avguštin Vivod. Ta je tudi izročil posebno priznanje, ki ga je Urad RS za Slovenijo v zamejstvu in po svetu podelil društvu Slovenska Pristava ob tem 40. jubileju. Sprejel ga je in se globoko ganjen zahvalil predsednik Edvard Kenda. Priznanje pa

Nad. na 8. str.

„NAROD SLOVENSKI MORA STATI“

Nad. s 1. str.

obsegom, s cvetjem in vabljivim vonjem vzbujajo pozornost ter širi drevesu krošnjo? Mar ne govori s tem tudi v tujini o naši slovenski biti, izhajajoči iz istih vej, istega debla, iz istih korenin?

Naloga se je razpredla v nas, nas prepričala s podobo narodnega drevesa in v neki meri osmislila našo vlogo v tujini. Doživeli smo novo spoznanje v svoji narodni zavesti. Poleg šolske smo napravili tudi svojo življenjsko maturo.

To sprva nekoliko šibko utemeljevanje pa se ni rešilo novih življenjskih preizkušenj. Potem, ko je v Genovi pretresljivo zatrobil parnik za odhod in zdrsel po brezkončni morski gladini, smo bili tudi mi deležni njegovega valovanja. Misli so se

neurejeno prekopicemale v nas in vzbujale med radovednostjo o bodočnosti skrb in vprašanje. „Kje, domovina, si?“

Že na trdnih tleh novega sveta, v Buenos Airesu, nas prve mesece ni preganjala toliko lakota po belem kruhu, ki smo ga videli v tej deželi tudi v smeteh. Nekaj drugega smo pogrešali. Lačni smo bili domačega kruha; naših dragih, naših domačih, slovenskega sveta, ki smo ga nosili v sebi.

A je tudi temu prišla rešitev. Že takrat je novoustanovljeno Društvo Slovencev, čigar obletnico praznujemo danes, bdelo nad našo bedo. Poiskalo nas je, se za nas zanimalo in vabilo medse. Organiziralo se je. Dušno pastirstvo nam je z nedeljskimi mašami dajalo - poleg notranje moči - oporo, pogum, možnost medsebojnega srečevanja, ki smo ga tako potrebovali. V svoji očetovski ljubezni nas je večkrat obiskal tudi naš nepozabni škof Rožman.

Vse to je zdravilno vplivalo na nas.

Začeli smo peti, izbrabljati svoje odrske talente, na več krajih se je začela slovenska šola, cerkveno leto se je olepšalo s skupnimi praznovanji, z romanji, pridne roke so se lotile zidanja domačih ognjišč pa tudi skupnega in krajevnih domov. Nobeno leto tudi nismo opustili junijskega spominskega dne. Društvo Slovencev in dušno pastirstvo sta z našim verskim in svetnim tiskom dosledno navduševala in spremljala vse te dejavnosti.

Vse pa, ki smo za vso to zunanostjo iskali neko osnovno, miselno razlago našega stanja, je odločilno rešil vseh domov naš neumorni katoliški mislec in razlagalec, dr. Alojzij Odar. Po njegovih napisanih in izrečenih besedah smo v neslovenskem svetu svobodno zadihali v spoznanju, kaj je narod, kaj je država in kakšne dolžnosti imamo do njiju. Korak nam je postal odločnejši, roke so živahneje prijele za delo, naša narodna zavest je dobila svoj smoter. **Zaživeli smo Sloveni-**

jo v svetu. Prodril je v nas s tem rešilnim spoznanjem: „Ni odločilno kje živimo, v kateri državi smo, kajti slovenska pripadnost ni odvisna od kraja“. Nosimo jo v sebi, v svoji zavesti, kot je prav tu, na Pristavi, ob svojem obisku zatrdil pisatelj Karel Mauser. Svojo roko je položil na srce in rekel: „Jaz svojo gmajno nosim tukaj“. In je živel, pisatelj, domoljub, svoje slovenstvo v Severni Ameriki ob brušenju orodja.

Za njim bi mogli imenovati marsikoga. Barago, ki je z dvojnimi univerzitetnim študijem odšel med Indijance, pisal zanje učbenike, obenem pa tudi Slovence bogatil s knjigami v materinem jeziku. Prešerna, ki nam je po študiju prava v nemščini, pel tako edinstveno poezijo v slovenščini. In naš sodobnik jezuit p. Vladimir Kos, predavatelj na Tokijski univerzi pa obenem pisec v naših revijah! In če bi segli v srednji vek; kako bi mogel slovenski narod spriči tujega pritiska tolikih stoletij in vseh narav-

MATURA NA PRISTAVI

Doživet gledališki užitek

Gledališka skupina Pristava je za 40. obletnico Doma in za 52. Slovenski dan pripravila kot glavno točko kulturnega programa igro „Matura“. Spisal jo je Lazlo Fodor. To je komedija (razume se kot komedija predstavitev različnih zapletov, ni pa nujno, da je to veseloigra) spisana v treh dejanjih. Godi se leta 1937 v neki dekliški gimnaziji v Ljubljani. Vsa zgodba se razvija v profesorski sobi.

Glavni konflikt se sproži, ko profesorica leposlovja, Klotilda Mozolc, dobi v košu papir, na katerem je neka dijakinja (potem se izkaže, da je bila to Katja Slapar), napisala ljubezensko pismo oziroma avanturo, ki naj bi jo imela z nekim fantom v gozdu na Šmarni gori. Gimnazija je imela takrat stroga pravila in trdo disciplino, in tako dejanje je bilo takrat kaznovano z izgonom.

Ta dogodek je mlado dijakinjo spravi v stisko. Spričo vsiljivega raziskovanja ravnatelja gimnazije dr. Štefan Dvornika in grožnje, da jo vrže iz šole tik pred maturo, če ne pove s kom je ljubimkalo, si hipoma izmislila, da je ta ljubezenska fantazija namenjena njemu. Ravnatelj verjame v to izpoved in jo reši pred obsodbo profesorskega zbora. Ko mlada dijakinja konča maturo in preden zapusti šolo, ji

odkrije svojo ljubezen. Ona se takrat začudi in pove resnico, zakaj se je morala lagati. Med pogovorom z ravnateljem pride ponjo njen ženin, tako se odkrije s kom je deklica sanjala v tem pismu in v koga je zaljubljena.

Medtem se v tej sobi dogajajo tudi drugi zapleti. Najbolj močna je tiha ljubezen, ki jo čuti profesorica latinščine Ana Maté do ravnatelja gimnazije, ki se ji stalno izogiba. Ana skuša pridobiti njegovo srce, a on je ne mara, in tako se na koncu igre poslovita do naslednjega leta le kot kolega.

Pogumno in odločno je vsak igralec v svoji vlogi prepričal publiko.

Teža igre je gotovo na prvem mestu slonela na ravnatelju gimnazije in na mladi Katji Slaparjevi, potem pa vsem profesorskem zboru.

Vlogo ravnatelja je odigral Boštjan Modic. Njega smo že večkrat videli na odrskih deskah, in to se mu je tudi poznalo. Obvladal je prostor sproščeno in igral s karakterjem. Bil je pravi ravnatelj, obenem pa naiven in ljubezniv. Res pravi užitek ga je bilo spet videti na odru.

Ano Maté, profesorico latinščine, jo je odigrala Gabrijela Bajda Križ. Odlično je podala žensko zaljubljeno srce ter materinsko čutenje do dijakinje gimnazije. Veliko sem že slišal pozitivnega o njenem igranju, a sedaj sem jo prvič videl na odru. Njeno naravno nastopanje in čustvena moč sta me prevzela. Brez vsakega pretiravanja, brez nepotrebnega nadigranja je pridobila srce gledalcev.

Profesorja filozofije dr. Dominika Čebula je pa odigral tudi že znani igralec Martin Križ. Zdi se mi, da je v tej igri zaigral svojo najboljšo vlogo, kar sem jih do sedaj videl. Igral je starega upokojenega profesorja. Bil je od začetka pa

do konca koncentriran v svojo vlogo. To je pokazal s postavo, a predvsem s svojo mirno in počasno govorico.

Profesorja matematike, dr. Edmunda Vrtača je odigral Miloš Mavrič, ki je karakterno podal svojo vlogo. Prepričal nas je s svojim igranjem. Bil je strog profesor, ki je branil pravila in disciplino gimnazije. Ta močan značaj je ponesel tudi v svojo osebno družinsko okolje. Res prepričljiv nastop.

Profesorico leposlovja, dr. Klotilda Mozolc, pa je odlično odigrala Maruša Zurc Čeč. Kot izkušena igralka je tudi zelo naravno podala svojo vlogo, večkrat je publiko spravila v smeh, ne samo z besedilom, ampak tudi z osebnostjo, ki jo je sama ustvarila. Znala je pokazati jezo, in potem, proti koncu, dobrosrčnost. Marušino igranje že ni več presenečenje za gledalce; vsaki vlogi se preda z dušo in telesom.

Profesorico Emo Zor, telovadno učiteljico, je dobro in zadovoljivo odigrala Magda Nagode Keš. Bila je profesorica in prijateljica učenk, pokazala je svojo osebnost, a manjkalo ji je malo več sproščenosti.

Profesorja naravoslovja, Branka Vidoviča, pa je odigral Pavel Grohar. Zelo dobro je podal svojo vlogo. Brez dvoma je Pavel nova pridobitev za gledališče. Prepričal je z lepo slovenščino in s sproščenim igranjem. To so njegovi prvi nastopi. Veliko nam bo lahko še pokazal, saj se mu pozna, da uživa na odru.

Dijakinje so bile Dora Voglar (Marjana Rožanec), Fifi Sirk (Tatjana Golob), Vera Mali (Majdi Maček) in Betka Kolar (Viki Selan). Nekateri so bile prvič na velikem odru in pred zahtevnim občinstvom. Korektno je vsaka odigrala svojo vlogo, v lepi slovenščini, brez treme in sproščeno. Vse imajo lepo prihodnost v gledališču, če bodo vztrajale in disciplinirano sprejele vloge, ki jim jih določi režiser.

Zadnja učenka pa je bila Katja Slapar (Marjanka Grohar). Kot sem že prej omenil, je ena izmed vlog, na kateri sloni igra. Vem, da je prvič odigrala tako zahtevno vlogo, a režiser Dominik Oblak je dobro vedel, komu je določil to odgovornost. Odlično je odigrala to iznajdljivo dijakinjo. Zaradi svoje lepe slovenščine in naravnega igranja, mirno lahko rečem, da je „odkritje“ v tej igri. Marjanka ima veliko prihodnost v naši gledališki družini.

Kot šolski sluga Anton, je tudi Marjan Kopač pravilno odigral svojo vlogo. Zdi se mi, da Marjanu bolj pristajajo vloge kakšne kmečke igre; takrat nastopa bolj z dušo. Vsekakor se mu pozna, da obvlada prostor.

Ženina Slaparjeve Katje pa je odigral Niko Stariha. Tudi on je nova pridobitev za gledališče. Čeprav je bila njegova

vloga kratka, jo je tudi karakterno podal. Prepričan sem, da je mlad talent, ki bo lahko pokazal svojo sposobnost, ko bo dobil kakšno protagonsko vlogo.

Da so se vsi igralci tako prepričljivo izkazali, pa ima gotovo veliko zaslug režiser Dominik Oblak, ki je vsakemu dal vlogo, ki mu po značaju, po glasu in po postavi paše. Postavil je na oder v profesorski sobi zelo zahtevno igro. Kljub temu, da je bila igra dolga, je dosegel, da so igralci držali napetost do konca. Uspelo mu je tudi zadati igri pravilen ritem in uporabil za igranje vsak kotichek sobe. Dominiku Oblaku želim, da bi nas bolj pogosto razveselil s svojim talentom.

Primerno sceno za to igro je izvedel že dolgoletni scenograf Andrej Golob, ki je zelo uspel v ambientaciji okolja.

Obleke so bile primerne dobi dogodkov. Pri tem sta prevzeli odgovornost gospa Vera Zurc in France Zurc ter člani gledališke skupine.

Za rekvizite sta poskrbeli Ana Zafra, Pavla Zupanc in člani gledališke skupine. Luči in zvok je imel na skrbi Aleks Šuc s pomočniki.

Vsak igralec je bil tudi pravilno maskiran. Pomislimo, da se je del dogodkov odigral, ko je bil še dan, zadnji del pa v luči reflektorjev. To odgovornost je imela na skrbi gospa Metka Magister.

Šepetalka pa je bila Helena Dolinšek.

Prišel sem na predstavo Mature z vprašanjem, kako bo izpadel ta gledališki prikaz na prostem. Mislim sem si: nekaj je množična igra na odprtem prostoru, čisto nekaj drugega pa v zaprti dvorani. Bal sem se, da se bo izgubil tisti gledališki čar, tisti posebni stik med igralcem in gledalcem, tista magična povezava, ki jo čuti samo ljubitelj gledališke umetnosti. Z veseljem sem opazil, da je bila moja skrb odveč; igra je odlično izpadla. Po končani predstavi sem videl vesele in zadovoljne obraze vsepovsod, kjer sem zasledil pogovor o izidu predstave.

Blaž Miklič

nih nesreč ohraniti materno govorico, narodno pesem, svoj značaj, da mu je Cankar ob razsulu Avstro-Ogrske vzkliznil: „Drugim narodom bi prižigali mrliske sveče, peli žalostinke. Ti pa, narod slovenski, si vstal!“

Narodna zavest torej ni vezana zgolj na zemljo. Podarjena nam je od staršev, vraščena v našo osebnost. A v razmerju do nje nas veže nek pogoj: naša **ljubezen** in **spoštovanje**. Po nauku Cerkve, ki jo uvršča v četrto božjo zapoved, naj bi ji izkazovali enako ljubezen in spoštovanje kakor staršem.

Tako smo pri rasti slovenske zavesti in skupnosti vključeni vsi. Tudi odgovorni smo. Z našim spoštovanjem, ljubeznijo, ponosom in delom bo slovenstvo raslo ali padlo. Dano nam je bilo. Vprašanje je, če bomo hoteli. V tem smo kovači naše prihodnosti.

In če se je nekdo rodil v narodnostno mešanem zakonu, je podedoval obojne

življenjske pogoje. Ti pa niso v nikakršni medsebojni opreki. Spoštovanje obojim; a ljubezen rešuje; saj nima meja.

Vprašanja bi se mogla pojaviti tudi pri jeziku. Spoštujemo enega kot drugega, a materne je posebej ljubimo. Saj nihče ne more prepričati, da bi ne ljubili svojih staršev bolj kot drugih. Četudi večji del dneva preživimo v tukajšnjem okolju, ni nemogoče ohraniti domače govorice. Mor-da nas stane. A katera dobrina se ne ohranja s trudom? Sicer pa je znanje dveh jezikov običajno. Vprašanje je, v kakšni meri in katerih prilikah. Nesmotno bi tudi bilo, če bi trosili čas in denar za nek tuj jezik, svojega maternega pa zanemarjali. Vrednostna lestvica naj bo vedno prisotna.

Mnogokrat poslušamo pogovor o zaskrbljenosti glede bodočnosti. Ne bojmo se je, saj

1. dokler nas bodo vodile vrednote, ki smo jih prinesli s seboj,
2. dokler bomo ohranjali zvestobo

svoji slovenski pripadnosti ter spoštovanje do vsega tukajšnjega,

3. dokler bomo stari starši in starši z ljubeznijo in doslednostjo predajali slovensko besedo svojim otrokom in po njih vnukom,

4. dokler bodo naše mlade mamice ob zibkah otrokom še pele slovenske uspa-vanke,

5. dokler se bodo naše družine še zbirale ob družinskih pogovorih,

6. dokler bo naša mladina še živela iz svoje himne, ki poje „duh osvaja nam vesolja, a srce ustvarja dom“

7. dokler bomo še pripravljene pro-stovoljno in brezplačno delati za skupnost, bodisi v šolah bodisi v Domovih,

8. dokler bomo v poplavi sodobnega lahkega tiska še spoštovali naše lastno pisno bogastvo,

9. dokler nam bodo slovenske nedeljske maše še čisti vir našega osebnega in skupnega življenja,

10. dokler bomo spoštovali in hvaležno sprejemali, kar odločajo naši voditelji,

11. dokler bomo z zanimanjem in ljubeznijo sledili narodu doma, ga podpirali, se nam ni bati, da bi nam slovenske korenine usahnile.

Naj k vsemu do sedaj doseženemu v naši skupnosti tudi izrazimo svoje čestitke in hvaležnost. Tako osrednjemu društvu Zedinjeni Sloveniji za neutrudno, a utrudljivo in zahtevno delo ter prav tako krajevni skupnosti Pristava. Lepo nam je ob vaši zavzetosti, vaši izvornosti - tako med odraslimi kot med mladino. Poživlja nas in vzbuja upanje, da bomo - ne le danes ampak tudi v naprej - mogli z vsem navdušenjem še dolgo peti:

„Kjer rod je moj,
kjer sin je tvoj,
tam si, Slovenija!“

K temu naj nam pomagajo Bog in naši mučenci!

NOGOMET

Naši fantje v ptujski Dravi

Kot se naši bralci gotovo spominjajo, je letos potekalo v Ljubljani tretje svetovno prvenstvo izseljenskih nogometnih ekip. Osem držav se je predstavilo. Argentino je zastopala ekipa Zedinjene Slovenije, ki je igrala finale z avstrijsko ekipo: tekma se je končala 1:1, a smo izgubili v penalih.

Zgodovina nam pokaže, da je ekipa Zedinjene Slovenije leta 2002 zmagala v finali (4:1), pa izgubila finale leta 2004 (2:1) in izgubila letos, a v enajstmetrovkah. Torej smo v vseh treh tekmovanjih dosegli finale.

Po izseljenskem svetovnem prvenstvu leta 2004 je Luka Horvat, eden izmed članov ekipe, ostal v Sloveniji, da bi poizkusil srečo in izkoristil svojo strast tudi profesionalno. Po dobrem vtisu, ki sta ga napravili ekipi ZS leta 2002 in 2004 je kar hitro našel mesto v ekipi Faktor (tedaj v tretji slovenski ligi, danes prvoligaš pod imenom Interblock). Prvi Lukovi časi niso bili lahki, predvsem ker je bil sam in s pomanjkljivim znanjem slovenščine. Proti koncu leta 2005 in s Faktorjem že v drugi ligi, se je Luku ponudila možnost prestopa v Dravo, ekipa ki je nastopala v prvi ligi. Njegov položaj se je znatno zboljšal.

Zaradi dobrega vtisa, ki ga je že od začetka napravil v Dravi, je odprl vrata, da bi še drugi fantje imeli podobno možnost. In tam se je pojavila alternativa, da je še drugi član ekipe ZS dospel v Dravo. Ta je bil Javier Grbec, ki se je tudi udeležil prvenstva 2004 v Ljubljani, in bil v Argentini vezan na Club Deportivo Moron do julija 2007. Koncem avgusta, potem, ko se je udeležil tretjega svetovnega prvenstva 2007, se je vključil v Dravo tudi Hermi Zupan, katerega edina izkušnja je bila delovanje v rezervni ekipi River Plate (istočasno, ko je dokončeval svoje univerzitetne študije). K Dravi je pristopil še en (neslovenski) Argentinjec, Hermijev tovariš v Riverju. Je to Daniel Calamante, ki je v Dravi na posojilo, njegovo registracijo pa ima še vedno River. On je tudi igral v argentinskih reprezentancah U15, U17 in U20. Drava je sploh zelo kozmopolitska ekipa. Poleg štirih Argentincev (triije slovenski potomci), nastopajo še trije Nigerijci, 2 Hrvata in en Poljak; ostali so Slovenci.

Lahko omenimo še, da je ob priložnosti tretjega svetovnega prvenstva in ob možnosti, da Drava šteje v svojih vrstah več argentinskih zastopnikov, njen predsednik Robert Furjan organiziral tekmo Drava proti ZS in tudi povabil vso našo delegacijo na tekmo ekipe proti Interblocku, kjer so naši s tipičnimi popevki a m i

navijali za Dravo, ki je zmagala to tekmo 2:0.

Pravzaprav je ptujaska ekipa nogometno sezono začela (julij-avgust) precej šibko. S prihodom novega trenerja (Hrvat Milan Durčić) je ekipa izboljšala nekatere rezultate. Istočasno je Javier Grbec prejel državljanstvo, Hermi pa mednarodno registracijo.

Treniranje se je zelo ojačilo, dvakrat na dan. Mimo boljših rezultatov ugotovimo, da je igra ekipe zelo enostavna, nič blesteča, ker se igra visoko in z dolgimi podajami. Naši, ki igrajo v Dravi, niso navajeni tega način igre, ker so vajeni boljšega nogometa, z žogo ob tleh. Seveda skušajo z najboljšo voljo ugoditi trenerju in seveda tudi razumeti njegovo hrvaščino, ki je nekoliko različna od slovenščine.

Se razume da prilagajanje drugačne kulture in drugačnega pojmovanja igre ni bilo lahko za te fante. V zadnjih šestih igrah, ko je ekipa zelo zboljšala, je imel priložnost aktivnega sodelovanja Luka Horvat, ki je nastopil od začetka v vseh spopadih, razen proti Mariboru, ker je bil poškodovan; in Hermi, ki je igral tri igre od začetka, tri pa samo v drugem polčasu. Na žalost v tem času Javier Grbec ni imel priložnosti. Najprej je čakal na državljanstvo, potem pa, da ga trener upošteva.

V zadnjih šestih igrah je ekipa premagala v gostih Maribor (najbolj popularna ekipa Slovenije in njegov pokrajinski nasprotnik), potem so izenačili 1:1 s Hit Gorico (drugouvrščeni v turnirju), enako 1:1 proti četrtemu Interblocku. Pred dvema tednoma so premagali 1:0 Koper (tretji) potem pa izgubili z zadnjim (Livar) 4:2 in končno izenačili 0:0 s prvim v turnirju, ki je Domžale.

Argentinski fantje upajo, da bodo bili kmalu vsi štirje skupaj na igrišču. Daniel Calamante kot 4, Luka 8, Hermi 10 in Javier 9. V enem izmed treningov so že igrali skupaj v prvi ekipi in zmagali 2:0, ko sta gole zabila Javier in Hermi. To gotovo pomeni pritisk za trenerja, ko vidi, kako se razumejo na igrišču in ustvarjajo lepo in obenem učinkovito igro. Brez dvoma se v skupni igri potencirajo. A vsi vemo, kako je nogomet težka igra in edina skrivnost je da treniraš, se trudiš in čakaš na priložnost.

V petek, 16. novembra je Drava igrala prijateljsko igro proti hrvaškemu prvoligašu Zagreb v hrvaški prestolnici. Luka in Hermi sta igrala vseh 90 minut in igra je končala z 2:2. Enega od golov je zabil Hermi. V nedeljo, 25. novembra Drava gosti Maribor v Ptujju in 2. decembra igra zadnjo tekmo turnirja v Primorju. Po tej tekmi se fantje vrnejo v Argentino, da s sorodniki preživijo praznike. V Ptuj bi se morali vrniti v začetku januarja, ko je v Sloveniji še mnogo snega.

To je bil kratek pregled profesionalnega delovanja v Sloveniji treh mladih članov nogometne ekipe Zedinjena Slovenija iz Argentine. Že danes jim želimo kar najboljšo leto 2008.

BARILOCHE

51. slovenske smučarske tekme

Letošnja zima je ena najlepših kar se jih tukaj spominjamo. Besedo „lepa“ je treba razumeti v smučarskem smislu: polno snega predvsem pršiča. Po patagonskih gorah so se nakopičile debele snežne obloge, da že dolgo ne pomnimo takih snežnih metežev.

Smučarski center Catedral je lahko vso zimsko sezono, od junija do sredi oktobra, nudil zasnežene in oskrbovane smučarske proge še v najnižjih legah Catedralskega po-bočja.

1.	Tomaž Jerman	0:44,10
2.	Mikaela Drajzibner	0:45,80
3.	Nikolaj Grohar	0:46,08
4.	Bogdan Bertoncej	0:46,12
5.	Blaž Razinger	0:47,53
6.	Luka Mavrič	0:48,59
7.	Franci Jerman	0:49,16
8.	Zofija Drajzibner	0:49,25
9.	Peter Drajzibner	0:50,56
10.	Marko Mavrič	0:52,38
11.	Francisca Marolt	0:52,98
12.	Martin Jerman	0:53,90
13.	Matjaž Jerman	0:54,62
14.	Marjan Mavrič	0:55,36
15.	Ljudmila Mavrič	0:56,34
16.	Solana Eiletz	0:57,11
17.	Aleks Pavšer	1:01,92
18.	Mateo Marolt	1:02,15
19.	Martin Magister	1:04,76
20.	Marija Jerman	1:06,19
21.	Igor Magister	1:07,15
22.	Romana Bertoncej	1:07,22
23.	Nora Eiletz	1:08,23
24.	Neža Petek	1:13,31
25.	Anka Drajzibner	1:17,68
26.	Bojan Magister	2:38,51

Članom odbora in sodelavcem se moramo zahvaliti za odlično izpeljano ter profesionalno opremljeno tekmovalno progo, še celo z merjenimi časi do stotinke natančni z elektronskim kronometrom s foto-celico na startu in cilju.

Letos smo bili Slovenci tudi v argentinskem prvenstvu odlično zastopani, saj so naši fantje in dekleta že rojeni v Bariločah, dosegli izredne uvrstitve v raznih kategorijah in panogah zimskih športov.

Franci Jerman, državni prvak na 10 km klasična tehnika smučkega teka v kategoriji Junior (16 do 20 let).

Bojan Magister podprvak 10 km prosta tehnika smučkega teka v kategoriji Junior (16 do 20 let).

Tomaž Jerman državni podprvak v alpskem smučanju v panogi Super G v kategoriji Junior (17

Ob zaključku sezone, smo se Slovenci, ki „drnjemo dilice“ zbrali na 51. slovenskih smučarskih tekmah v Bariločah. Letos je že poteklo šestinpetdeset let od daljnega izleta na Cerro Nireco, ko so naši predniki prvokrat „nastopili“ na teh tekmah.

Tako kot tedaj se je v nedeljo 7. oktobra zbralo na prvih vratcih tekmovalne proge 26 smučarjev. Tekmovanje je potekalo v dveh krogih (dvakrat so morali prevoziti progo) in končni rezultati so bili sledeči:

Zmagovalec
Tomaž Jerman
in Dinko
Bertoncej

do 18 let).

Mikaela Drajzibner državna prvakinja v alpskem smučanju v panogi Super G v kategoriji Junior 1 (15 do 16 let).

Nikolaj Grohar podprvak v alpskem smučanju v panogi Super G kategoriji Cadetes 2 (13 do 14 let) ter vsesplošno drugo uvrščen v alpskem smučanju na argentinski ravni glede točk FIS za letošnje leto v svoji starostni kategoriji.

Zofija Drajzibner državna prvakinja v alpskem smučanju v panogah slalom in veleslalom v kategoriji Cadetes 1 (11 do 12 let).

Torej upamo, da bodo naši mladinci nadaljevali s smučarsko in gorniško tradicijo svojih staršev in dedov. **Vsem pa čestitke za izredne rezultate!**

Blaž Razinger ml

HODIL PO ZEMLJI SEM NAŠI...

Maribor III

Najpomembnejši prostor v mestu je **Glavni trg**, obran z ogleda vrednimi stavbami.

Mestna hiša - rotovž - , iz 1515, je bila večkrat predelana in obnovljena.

Jezujski kompleks: sestavljajo ga nekdanji kolegij, v katerem je sedaj Pokrajinski arhiv, Alojzijeva cerkev, iz 1769 in zgradba nekdanje gimnazije. Tu je bilo prvo bogoslovje lavantinske škofije. Sredi Glavnega trga stoji kužno znamenje, postavljeno v spomin umrlim v epidemijah kuge. Steber s podobo Marije so postavili 1680, leta 1743 pa so dodali na levo in desno stran spomenika kipe svetnikov, priprošnjikov proti kugi.

Slomškov trg - delno obsega prostor starega pokopališča, odstranjenega 1797; od tega je ostal svetilni steber iz 1517, eden redkih ohranjenih pokopaliških svetilnikov. V bližini je ležeč kamnit lev, iz 1. ali 2. stoletja. Ob robu trga je spomenik Antonu Martinu Slomšku. „Fontana miru“ pa

spominja na obisk kraja papeža Janeza Pavla II, ki je Slomška proglasil za blaženega.

Sredi trga pa stoji cerkev sv. Janeza Krstnika, ki je leta 1859 postala stolna cerkev lavantinske škofije. Zgrajena je bila v 12. stoletju kot romanska stavba, danes ima gotski videz, z dolgim korom iz 14. stoletja. V notranjosti cerkve je več kvalitetnih del v gotskem stilu. Prvotni kip sv. Janeza Krstnika je sedaj shranjen v Pokrajinskem muzeju. Ob koru je kip A. M. Slomška (1878). V cerkvi počivajo tudi njegovi smrtni ostanki. Cerkev je bila v času baroka tudi predelana, dozidali so ji kapelo sv. Križa (1775). V zunanjih stenah so vzdani grbovni nagrobniki, večina iz 16. in 17. stoletja. Okolico cerkve je zasnoval J. Plečnik.

Gledališče je bilo zgrajeno kot kazina, v 1. nadstropju je velika zrcalna dvorana, pozneje so stavbi prizidali še gledališko dvorano. Na srednjeveški Gosposki ulici,

danes glavni trgovski ulici, stoji bančna stavba iz 1932, ki je izstopajoč primer moderne slovenske arhitekture.

Grajski trg je značilen srednjeveški trg, ki je nastal ob mestnih vratih. Sredi trga stoji Florjanov steber, na katerem je kip zaščitnika proti požarom. Pa zgleda, da v srednjem veku ni preveč zares jemal svoje- ga zaščitniškega posla, saj je mesto pogorelo vsakih nekaj desetletij.

Ob trgu stoji **Mestni grad**, grajen v 15. stoletju, kot utrdba obzidja. Grad je bil potem večkrat prezidan in lahko na njem opazimo različne gradbene sloge. Loretska kapela je iz 1655. V gradu izstopa baročno grajsko stopnišče, prizidano 1749 in okrašeno z alegoričnimi kipi. V gradu je sedaj Pokrajinski muzej, v katerem je razstavljenih več zaključenih zbirk: Zbirka mode in uniform, od 18. stoletja naprej, največja zbirka oblačil v Sloveniji. Arheološka zbirka, z najdbami iz okolice Maribora. Etnološka zbirka, obsega predmete, ki ponazarjajo način življenja na podeželju - med njimi dravski splavi in sajke. Kulturnozgodovinska zbirka prikazuje staro orožje, opremo stare mestne lekar-

ne, zbirke pohištva in stanovanjske opreme od 16. do 19. stoletja. Umetnostnozgodovinska zbirka, z razstavo najpomembnejših del stare mariborske umetnosti. Obrtniška zbirka hrani predmete vsakdanje rabe. Izstopajo izdelki pohorskih steklarn - glažut, ki so v 19. stoletju zalagale avstroogrsko monarhijo.

V viteški oziroma slavnostni dvorani, do katere se pride po znamenitem stopnišču, prirejajo koncerte. Tu je leta 1846 nastopal Franz Lizst.

S trga generala Maistra vodi pot proti severu, kjer je Mestni park, zasajen proti koncu 19. stoletja z eksotičnim in domačim drevjem. V parku je spomenik borcem za severno mejo in spomenik Majniški deklaraciji - ki je ob koncu 1. svetovne vojne utemeljevala slovensko državnost.

Če gremo iz Maribora naravnost proti severu, pridemo po ok. 15 km do Šentilja, naselja ob avstrijski meji, s 1400 prebivalci, na razvodju Drave in Mure, tu je mejni prehod. Pred šolo stoji kip Rudolfa Maistra.

Zbral in priredil Franci Markež

NOVICE IZ SLOVENIJE

DIRIGENTOV JUBILEJNI KONCERT

Simfonični orkester RTV Slovenija je na koncertu v Gallusovi dvorani Cankarjevega doma počastil življenjski jubilej dirigenta Antona Nanuta. Dolgoletni umetniški vodja in šef dirigent radijskih simfonikov je septembra letos praznoval 75. rojstni dan. Za darilo si je jubilar kar sam izbral darilo in to je bila solistka na koncertu, mednarodno uveljavljena slovenska flautistka Irena Grafenauer, ki je na koncertni oder ponovno stopila po štirih letih.

ARHIV O POLITIČNIH ZAPORNIKIH

Ob pregledu arhiva ministrstva za pravosodje so junija v dveh kovinskih zabojnikih našli 5475 kartonov zapornikov z oznako "politično", med njimi tudi kartone znanih obsojencev: Jožeta Pučnika, Črtomirja Nagodeta in Ljuba Sirca. "Tu gre za tiste politične zapornike, ki so bili obsojeni in zaprti v Sloveniji med letoma 1945 in 1988," je na časniški konferenci pojasnil minister za pravosodje Lovro Šturm. Podatki so pomembni za znanstvene namene in za prizadete ter njihove svojce, ki lahko za storjene krivice zahtevajo odškodnino. – Morda se bo pa našlo še kaj ...

KOLIKO JE ŠKODE?

Vlada je potrdila končno oceno škode zaradi posledic neurja s poplavami v Sloveniji z 18. septembra. Končna ocena škode na stvareh zaradi septembrskega neurja na območju 56 občin znaša 186,4 milijona evrov. Takšen znesek je Slovenija navedla tudi v vlogi za nadomestilo škode iz Evropskega solidarnostnega sklada, s katerim se je danes prav tako seznanila vlada, je povedal vladni tiskovni predstavnik Valentin Hajdinjak.

BO MARIBOR PRESTOLNICA?

Minister za kulturo Vasko Simoniti je kolegom iz Evropske zveze predstavil kandidaturo Maribora za Evropsko prestolnico kulture (EPK) v letu 2012. Minister je v kratki predstavitvi opisal prostor, ki kandidira, ter izrazil prepričanje, da bo kandidatura uspešna. Maribor bo za Evropsko prestolnico kulture predvidoma razglašen prihodnje leto ob približno tem času, tako kot sta bila prejšnji teden za prestolnico kulture za leto 2011 razglašena finski Turku in estonski Tallinn.

NAJSTAREJŠA ŽENSKA

V bližini Murske Sobotne so arheologi odkrili kipec Venere s konca kamene dobe, ki je star najmanj 5500 let in je tako najstarejša ženska plastika na Slovenskem. Vodja izkopavanja dr. Mitja Guštin je povedal, da je kipec zelo dragocen, saj so Slovenci z njim enakopravno stopili v panonski prostor, za stroko pa pomeni, da je umetniški izraz izkazan tudi v slovenskih prostranstvih Prekmurja. Kipec bo predvidoma decembra predstavljen v Cankarjevem domu v Ljubljani.

PO SVETU

ITALIJANSKI PRORAČUN

Italijanska vlada je prestala glasovanje o zaupnici. Senat je namreč 15. novembra z majhno večino potrdil proračun za prihodnje leto, glasovanje o tem pa je premier Romano Prodi vezal na zaupnico vladi. Za zakon o proračunu je glasovalo 161 senatorjev, proti jih je bilo 157. Vodja opozicije Silvio Berlusconi je pred tem sicer napovedoval, da bo senat, v katerem ima leva sredina tesno večino, proračun zavrnili, zaradi česar bi morala vlada odstopiti.

AMERIŠKI ŠKOJFE O IRAKU

Vojna v Iraku je še vedno v ospredju tako ameriške kot tudi svetovne javnosti. Mnogi so prepričani, da je zdajšnji položaj v bližnjevzhodni državi nesprejemljiv in ga ni mogoče ohranjati. Takšnega mnenja so tudi člani ameriške škofovske konference, ki so v najnovejši izjavi o tranziciji v Iraku zapisali, da se zdi, da nekateri ameriški ustvarjalci politike nikakor ne prepoznajo dovolj stvarnosti in napak v tej nemirni državi ter nujnosti novih navodil.

FINANCIRANJE VOJN

Predstavniki dom ameriškega kongresa je z 218 glasovi za in 203 proti potrdil predlog zakona o izrednem financiranju vojn v Iraku in Afganistanu v proračunskem letu 2008, ki se je začelo 1. oktobra. Namenil pa jim je le 50 milijard dolarjev od 196 milijard, kolikor jih je zahteval predsednik George Bush. Predlog zakona obenem zahteva začetek umika ameriških vojakov iz Iraka v 30 dneh in konec vojaške operacije 15. decembra prihodnje leto.

IZRAEL

Izraelska vlada je odobrila izpustitev več kot 400 palestinskih zapornikov. Gre za dejanje dobre volje, s katerim Jeruzalem želi pred prihajajočo mirovno konferenco o bližnjem vzhodu dodatno podpreti zmernega palestinskega predsednika Mahmuda Abasa. To je najbolj obsežna izpustitev palestinskih zapornikov s strani Izraela

PISALI SMO PRED 50 LETI

SLOVENC V ARGENTINI

BUENOS AIRES

Slovenski pevski zbor „Gallus“ - finalist v zborovskem tekmovanju

Collegium musicum - organizacija, ki poleg Wagneriane in Amigos de la Música združuje v Buenos Airesu ljubitelje glasbene umetnosti ter vsako glasbeno sezono prireja za svoje člane vrste koncertnih prireditev, pri katerih nastopajo dirigenti in umetnikosolisti celega sveta, je v septembru letošnjega leta razpisal tekmovanje neprofesionalnih zborov vse države. ...

K tekmovanju se je prijavil tudi naš pevski zbor „Gallus“ ter bil povabljen k izločilnemu nastopu v soboto 19. oktobra. V orkestralni dvorani gledališča Colón, pred komisijo, ... je zbor izvajal najprej Palestinov motet O vos omnes, nato pa Ravnikovo žanjico in Vrabčev Veter. Že po nastopu so se člani komisije pohvalno izrazili o kvaliteti obeh izvajanih slovenskih del, trdeč, da se podobnih del v Buenos Airesu le malo sliši. ...

Ocenjevalna komisija, pred katero je nastopilo preko 30 prijavljenih zborov iz vse Argentine, je nato razglasila izid izločilnih tekmovanj, na podlagi katerih je pripuščenih k finalnim tekmam pet zborov: dva iz notranosti države, med tremi iz Buenos Airesa in okolice pa tudi naš „Gallus“. ...

Nedeljski izlet SFZ in SDO je združil lepo število mladine. Na Ramon Falconu se je v jutranjih urah zbralo 170 fantov in deklet. Mašo zanje je imel dr. Starc. Po skupnem zajtrku so fantje in dekleta zasedli sedeže v štirih udobnih velikih omnibusih ter se odpeljali na veliko pristavo Parque Pereyra ob cesti proti La Plati.

Na pristavi je slovenska mladina prebila lep nedeljski dan. Vsi so prišli na svoj račun. Nekateri so igrali razne športne igre, drugi so se vozili s čolnom, tretji so jezdili, vsi skupaj pa bili veseli in dobro razpoloženi. Zato je po prostrani pristavi kar vriskala slovenska pesem.

Vsi zadovoljni so se fantje in dekleta zvečer vrnili na Ramon Falcon, odkoder so se razšli na svoje domove.

OSEBNE NOVICE

Poroki. V župni cerkvi v Ramos Mejia sta se poročila v soboto dne 16. novembra 1957 g. **Miha Smersu** in gdč. **Nataša Zajc**. Poročil ju je g. **Jože Puš**, kaplan v San Isidro, za priči sta pa bila očeta ženina in nevest gg. **Rudolf Smersu** in **Jože Zajc**.

V isti cerkvi sta naslednjega dne, v nedeljo 17. t. m., stopila pred oltar g. **Marjan Eiletz** in gdč. **Pavla Maček**. Mladi par je poročil g. direktor **Anton Orehar**, ki je imel tudi poročno mašo. Za priči sta bila pri poroki očeta mladoporočencev g. dr. **Deopold Eiletz** ter **Jakob Maček**. Med mašo je pel tercet sester **Finkovih** in ga. **Nelida Borštnik**, na orglah pa je igral g. **Geržinič**. Novoporočencema želimo mnogo sreče in božjega blagoslova.

Svobodna Slovenija, 21. novembra 1957 - št. 46

v zadnjih letih. V Izraelskih zaporih naj bi bilo še približno 9000 Palestincev. Izraelski kabinet je še sporočil, da bo zamrznil gradnjo novih judovskih naselbin na zasedenem Zahodnem bregu.

KOSOVO

Vodja Demokratske stranke Kosova Hashim Thaci se je razglasil za zmagovalca kosovskih parlamentarnih volitev, ki so potekale 17. novembra. Po neuradnih podatkih je njegova stranka, ki se zavzema za hitrejše osamosvajanje Kosova, prejela 35 odstotkov glasov volivcev. Thaci se je ob tej dodal, da so prebivalci Kosova s tem poslali svetu sporočilo, da so demokratična država, ki se je pripravljena pridružiti evropski družini. Najpomembnejše sporočilo pa je po njegovih besedah bilo, da je Kosovo pripravljeno za neodvisnost.

RESUMEN DE ESTA EDICION

CON LOS INMIGRANTES, EN EL MUNDO

En el corriente año transcurrieron los 100 años de la sociedad de San Rafael, que nació por iniciativa del obispo Jeglič en Ljubljana y desde 1907 ayuda a los inmigrantes. Esta sociedad se ocupa de los aspectos religiosos, nacionales, culturales y sociales de los eslovenos por el mundo. Uno de los lazos más fuertes entre todos los eslovenos del mundo es la revista *Naša luč* (*Nuestra luz*). (Pág. 2)

BIENVENIDO, OBISPO DR. ŠTUMPF

Del 14 al 28 de noviembre estará entre nosotros el obispo auxiliar de Maribor, msgr. dr. Peter Štumpf. El objetivo máximo de su visita es confirmar a los chicos eslovenos el 25 de noviembre. El obispo arribó al país junto con msgr. Janez Pucelj, delegado de la pastoral de los países al este de Europa y coordinador de la pastoral de los eslovenos por el mundo; y el pároco Simon Onušič. El embajador de Eslovenia en la Argentina, prof. Avgustin Vivod, el delegado de la misión católica eslovena Jorge Rode junto con otros sacerdotes y eslovenos recibieron a la delegación en Ezeiza. A la noche de ese mismo día, ofreció la misa en el centro esloveno capitalino (Slovenska hiša), en la capilla de María Auxiliadora. Siguió la bienvenida en el salón del centro. Los saludaron la presidente de Eslovenia Unida, de la liga de madres de familia, la presidente de la acción cultural y el embajador esloveno. Luego el arq. Jorge Vombergar describió la labor de la pastoral de más de 50 años en la Argentina. Finalmente el obispo Štumpf tomó la palabra. Elogió la labor de los argentinos-eslovenos y su fidelidad a la religión y la nación. La jornada prosiguió en una charla distendida con los invitados entre delicias preparadas por las madres de la liga. Más tarde, el obispo se reunió con los representantes de las organizaciones y centros eslovenos de la Argentina. Por la mañana del jueves brindó una misa en la capilla de Luján, junto a la imagen de María Auxiliadora de los eslovenos. Por la tarde visitó el hogar de ancianos Rožmanov dom. A las 19 hs. ofreció misa en la catedral de San Justo y de allí fue al centro esloveno *Naš dom*, que lo agasajó con números de canto y baile. La charla informal incluyó al obispo tocando el acordeón para los allí reunidos. La mañana z la tarde del viernes fue dedicada al descanso y a conocer la ciudad. Hacia la noche visitó el centro de Ramos Mejía donde también le brindaron una calurosa bienvenida. El sábado visitó a los eslovenos de Mendoza y con ellos pasó el domingo. El lunes y martes fue el turno de Bariloche. (Pág. 3)

ANIVERSARIOS

El 52º Día de los eslovenos se celebró conjuntamente con los 40 años del centro de Pristava, en el centro de Castelar. El programa de la jornada se inició con la misa, luego de la cual los amigos de Pristava festejaron su aniversario. Los alumnos del curso esloveno (grandes y chicos) demostraron su amor por la música, entonando varias canciones eslovenas; al igual que el coro Milina. El baile vino de la mano del grupo del folklórico del centro. Siguió el almuerzo y se pudo visitar la muestra sobre la vida de Vojko Arko. Hacia las 17 hs. todos los presentes se dispusieron a ver la obra teatral "Matura" de Lazlo Fodor, dirigida por Dominik Oblak. Previamente estuvieron los saludos formales y el discurso central a cargo de Marjana Batagelj. La excelente presentación teatral, junto con los agradecimientos a quienes la hicieron posible dio paso a la charla distendida y al baile. (Pág. 4-5)

BARILOCHE

El invierno en Bariloche fue uno de los mejores, para los amantes de los deportes de nieve. El cerro Catedral brindó toda la temporada pistas de esquí incluso en las zonas bajas. Para cerrar la temporada los eslovenos de Bariloche se reunieron para su 51º campeonato de esquí. En la nota leerán los resultados con los tiempos de cada uno. Pero la excelente *performance* estuvo también en el campeonato argentino. Varios eslovenos se destacaron en los primeros y segundos puestos de las diferentes categorías y estilos, en los que participaron. ¡Felicitaciones, por el trabajo! (Pág. 6)

SVOBODNA SLOVENIJA / ESLOVENIA LIBRE

Fundador: **MILOŠ STARE** / Director: **Antonio Mizerit** / Propietario: **Asociación Civil Eslovenia Unida** / Presidente: **Alenka Godec** / Redacción y Administración: **RAMON L. FALCON 4158 - C1407GSR BUENOS AIRES - ARGENTINA** / Telefon: (54-11) 4636-0841 / 4636-2421 (fax) / e-mail: **esloveniau@sinectis.com.ar**
Za Društvo ZS: Alenka Jenko Godec / **Urednik:** Tone Mizerit
Sodelovali so še: Tine Debeljak (slovenska politika), Gregor Batagelj (dopisnik v Sloveniji), Marta Petelin, Franci Markež, Jože Horn, Marjana Batagelj, Jože Rupnik, Saša Zupan Omahna, Blaž Miklič, Blaž Razinger, Marko Vombergar, Matjaž Čeč.
Mediji: STA, Radio Ognjišče, Družina.

Naročnina Svobodne Slovenije: za Argentino \$ 120, pri pošiljanju po pošti pa \$ 160; obmejne države Argentine 120 USA dol.; ostale države Amerike 135 USA dol.; ostale države po svetu 145 USA dol.; vse za pošiljanje z letalsko pošto. Z navadno pošto 95 USA dol. za vse države. **Svobodna Slovenija izhaja s podporo Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu RS.**

Čeke: v Argentini na ime „Asociación Civil Eslovenia Unida“, v inozemstvu (*bančne čeke, ne osebne*) na ime „Antonio Mizerit“. Oblikovanje in tisk: **TALLERES GRÁFICOS VILKO S.R.L.** / California 2750 - C1289ABJ Buenos Aires - Argentina - Tel.: (54-11) 4301-5040. - E-mail: **info@vilko.com.ar**

Correio Argentino Suc. 7	FRANQUEO PAGADO Cuenta N° 7211
	R. Nac. de la Propiedad Intelectual N° 881153

MALI OGLASI

TURIZEM
TURISMO BLED
EVT Leg. 12618
Dis. 2089
de Lucia Bogataj

H. Yrigoyen 2682 L. 5 - San Juan
Tel. 4441-1264 / 1265

Počitniški dom „Dr. Rudolf Hanželič“ sporoča, da je gostom na razpolago vse leto. Tel.: 03548-494046; Mobitel (011) 15-6152-9978; e-mail: hoteldecampo@yahoo.com.ar

ZDRAVNIKI
Dr. Klavdija V. Bavec - Nevrolog, Nevropsihiater. Konzultorij v **Ramos Mejiji**, Tabladi in **Belgrano**. Ordinira ob **ponedeljkih** in torkih od 13. do 19. ure. Ob sobotah od 9. do 14. ure. Prijave na telefon: 4652-7967. Nujno pa na **15-6942-7574**.

ZOBOZDRAVNIKI
Dr. Damijana Sparhakl - Zobozdravnica - Splošna odontologija - Belgrano 123, 6. nadstr. "4" - Ramos Mejija - Tel.: 4464-0474

ADVOKATI
DOBOVŠEK & asociados - odvjetniki. Zapuščinske zadeve. Somellera 5507, (1439) Buenos Aires. Tel/Fax: 4602-7386. E-mail: jdobovsek@hotmail.com

Dr. Marjana Poznič - Odvetnica - Uradna prevajalka za slovenski jezik Lavallo 1290, pis. 402 - Tel. 4382-1148 - 15-4088-5844 - mpoznic@fibertel.com.ar

SLOVENC I N ŠPORT

PORAZ ODNESEL TRENERJA

Na trenerskem mestu rokometne ekipe Celje Pivovarna Laško je dosedanega trenerja članskega moštva, 53-letnega Kasima Kamenico, nasledil dosedanji športni direktor Slavko Ivezič, je na izredni seji odločil upravni odbor slovenskih prvakov. Ivezič je to funkcijo opravljal že v sezoni 2001/2002, ko je zamenjal Josipa Šojata. - Do odločitve je prišlo, ko je poraz z nepomembnim moštvom z Islandije dvignil vihar in izbil dno klubske potrpežljivosti.

MLADINCEM NE GRE OD NOG

Mlada slovenska nogometna reprezentanca do 21 let je v kvalifikacijah za evropsko prvenstvo doživela nov poraz. V Novi Gorici jo je s 4:0 premagala Škotska. S tem so izbranci Branka Zupana verjetno dokončno izgubili vse možnosti, da bi se uvrstili na prvenstvo. Zadnjo tekmo v letošnjem koledarskem letu bodo Slovenci odigrali v torek, 20. 11.; v Aalborgu se bodo pomerili z Danci.

EVROPSKA PODPRVAKA

Slovenska plesalca Miša Cigoj in Aleksandra Malaj sta na evropskem prvenstvu v kombinaciji desetih plesov na Dunaju osvojila naslov evropskih podprvakov. Tako sta izboljšala uvrstitev s svetovnega prvenstva konec oktobra, ko sta dosegla tretje mesto. Zmagala sta Nemca Christoph Kies in Bianca Ribas Turon.

NAJBOLJŠA V ŠPORTNEM PLEZANJU

Enaindvajsetletna športna plezalka iz Škofje Loke Maja Vidmar je skupna zmagovalka svetovnega pokala. Na zadnji tekmi sezone v dvorani Planina v Kranju je svojo fantastično sezono kronala s šesto zaporedno zmago. Slovenski ekipni uspeh sta dopolnili Lučka Franko na tretjem mestu in Mina Markovič, ki je bila šesta. Pri moških je zmagal Švicar Cedric Lachat, edini slovenski predstavnik v finalu Klemen Bečan je osvojil sedmo mesto, zmagovalec svetovnega pokala pa je postal Španec Patxi Usobiaga Lakunza.

52. Slovenski dan...

Nad. s 4. str.

je veleposlanik podelil tudi gospe Anki Savelli Gaser, za dolga leta neumornega delovanja, kot voditeljica zborov in pevskih skupin, spremljevalka na klavirju in orglah, učiteljica in vzgojiteljica. Močan aplavz vseh navzočih je potrdil soglasje celotne skupnosti tem priznanjem.

Slavnostna govornica je bila letos gospa Marjana Batagelj, ki je nanizala vrsto misli o slovenstvu in ohranjanju narodnih vrednot. Njeno razmišljanje objavljamo na uvodnem mestu.

Sledila je predstava igre „Matura“. O njej posebno poročilo in kritika na teh straneh. Igra se je začela, ko je bil še dan, se nadaljevala v mraku in končala, ko je padala že temna noč.

Po končani predstavi, ko so še odmevali aplavzi, je bil čas za zahvale vsem, ki so pri igri in tudi pri izpeljavi Slovenskega dne sodelovali (glej poročilo).

Kot zaključek slavnosti pa so vsi navzoči z navdušenjem zapeli izseljenško himno, kot sklep in zagotovilo ohranjanja vrednot, ki jih že dolga desetletja gojimo v deželi pod Južnim križem.

Napovedovalka je še povabila goste, da ostanejo v prijetni družbi, ob dobri jedi in pijači, ter si ogledajo razstavo in stojnice slovenskih domov. Spremljal pa je prosto zabavo Slovenski instrumentalni ansambel.

„Prav lepa hvala za vašo prisotnost in nasvidenje prihodnje leto,“ je še dejala napovedovalka. Bog daj!

-e. -f.

G. JOŽE RAZMIŠLJA

Škof dr. Gregorij Rožman

Čeprav je poteklo že 48 let, odkar je odšel v večnost in k Bogu po plačilo, je prav, da se ga še vedno in z velikim spoštovanjem, spominjamo.

Bil je eden velikih Slovencev, ki je vodil ljubljansko škofijo in po možnosti vse Slovence v času 2. svetovne vojne in komunistične revolucije.

Ni važno, če je bil obsojen po komunistih. Oni so vedno sovražili resnico, jo potvarjali in širili laži, da bi pridobili ljudi na svojo stran.

In tako so umazali tudi škofa, ga ljudem predstavili kot izdajalca, čeprav je reševal tudi one, ki mu niso bili naklonjeni.

Bilo je v času, ko se je bilo treba odločiti: kam sedaj!? Vprašal sem njega, škofa, kaj naj naredim. Ali naj grem v nemške delavne brigade, ali v partizanske, ali k domobrancem? In on mi je takoj in jasno odgovoril: kar k domobrancem pojdi! In štiri dni za tem sem bil pri domobrancih.

Mi vemo, kaj je resnica in kaj je laž. On je bil škof, ki je delal, molil in trpel za slovenski narod bolj kot kdorkoli. Škof, ki ga je v tistem obdobju sam Bog postavil za slovenskega Mojzesa.

Pri nekaterih ljudeh ni našel razumevanja, je pa tega bil deležen pri Bogu, ki je njegov plačnik.

Čeprav živimo izven Slovenije, ki bi mu morala dati vse priznanje in ga sprejeti med svoje velike mrtve, molimo mi zanj, se ga spominjamo in mu želimo mir in večni pokoj na Brezjah v Lemontu, sedaj, ali v Slovenski zemlji čim prej.

Slovenska kulturna akcija

ima uradne ure pisarne
od ponedeljka do petka vsak dan
od 10,30 do 16,30

Tradicionalno srečanje

V nedeljo, 2. decembra
bo v Rožmanovem domu
Ob 11.45 sv. maša
nato domače kosilo
Po kosilu nas bo obiskal sv. Miklavž (brez parkljev)
Prijave do 29-11-07 te: 4669-1500
Lepo vabljeni!

Otroška počitniška kolonija

Zedinjena Slovenija bo tudi letos organizirala šolsko kolonijo in sicer na sledeč način:

Za otroke 6., 7. in 8. razreda, od 2. do 11. januarja 2008, v počitniškem domu dr. Rudolfa Hanželiča v kordobskih hribih. **Cena te kolonije je \$ 750.- na otroka.**

Za šolarje 3., 4. in 5. razreda pa od 12. do 16. januarja, v Tandilu. **Cena te kolonije je \$ 400.- na otroka.**

Kolonijo finančno podpira Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu Republike Slovenije. Vodil jo bo prof. Jure Urbančič.

Starše vabimo, naj pohitijo z vpisom otrok v to lepo dejavnost. **Prostori so omejeni!**

Društvo Zedinjena Slovenija

ZAKLJUČEK ŠOLSKEGA LETA BALANTIČEVE ŠOLE

v nedeljo, 2. decembra 2007

Ob 8. uri zahvalna sv. maša. Po maši uradni zaključek šole
Ob 18. uri prireditev

„ODPRI SRCE BOŽIČU“
Božična zgodba v besedi in pesmi.

Ob 20. prihod sv. Miklavža.
Miklavževa delavnica bo odprta od 16. ure naprej.

Vsi lepo vabljeni!

Tadej Pogačar v New Yorku

Slovenski umetnik Tadej Pogačar v New Yorku sodeluje v skupnem razstavnem projektu več umetnikov iz ZDA in Evrope „Drugó mesto“ (Other City), ki je predstavljen v Madžarskem kulturnem centru. Projekt je na ogled tudi v newyorškem Romunskem kulturnem centru, kjer Pogačar prikazuje Novo Gorico in Velenje kot dva primera „novih“ slovenskih mest, zgrajenih po drugi svetovni vojni.

Razstava „Drugó mesto“ vključuje še dela predvsem madžarskih in romunskih umetnikov, Pogačar pa bo skupaj z Miklošem Erhardtom, Terenceom Gowerom in Mirceao Mun-

teanujem v Madžarskem kulturnem centru v New Yorku sodeloval v javnem pogovoru o projektu, ki raziskuje ideološko ozadje javnih stanovanjskih projektov, ki so nastajali po drugi svetovni vojni v ZDA in Evropi.

V romunski galeriji so prikazana dela, ki obravnavajo družbeno realnost, vsakdanje situacije in osebnostne izkušnje, medtem ko so v madžarski galeriji so stanovanjski projekti prikazani iz zgodovinske in ideološke perspektive.

Kustosa razstave Hajnalka Somogyi in Samu Szemerey menita, da so povojni modernistični stanovanjski projekti bistveno prisotni v večini evropskih in ameriških mest. Gre za prizorišča urbanih legend, pop kulture, nasilja uličnih tolpa, hip hop glasbe, grozljivih zgodb iz družbenega življenja pred razpadom sovjetskega bloka. Veliki stanovanjski projekti so se po drugi svetovni vojni gradili po modernističnih in kolektivističnih idejah socialne pravičnosti. Razvoj projektov je v kapitalizmu in socializmu ubral različni poti.

Razpadajoči socialistični stanovanjski bloki so bili simbol družbenih dosežkov in so se ohranjali, četudi v slabem stanju. Za urbana stanovanjska naselja zahodne Evrope je značilna imigracija in marginalizacija, neoliberalna ekspanzija in rasna diskriminacija pa sta v „projekih“ ZDA ustvarila pogoje, ki veljajo v državah tretjega sveta. Danes poteka urbana transformacija omenjenih stanov-

URADNE URE

Pisarna Zedinjene Slovenije, ter uredništvo in uprava Svobodne Slovenije uradujejo od ponedeljka do petka, od 10. do 19. ure.

Prosimo, da ta urnik upoštevate!

VALUTNI TEČAJ V SLOVENIJI

20. novembra 2007

1 EVRO	239,6 SIT
1 EVRO	1,47 US dolar
1 EVRO	1,43 KAD dolar
1 EVRO	4,68 ARG peso

OBVESTILA

SOBOTA, 24. novembra:
Srečanje mladih z škofom msgr. P. Štumpfom, od 9. do 17. ure v Slomškovem domu.

NEDELJA, 25. novembra:
Nedelja Kristusa Kralja. Sveta birma slovenskih otrok.

SREDA, 28. novembra:
Učiteljska seja voditeljic osnovnošolskih tečajev, v Slovenski hiši ob 20. uri.

SOBOTA, 1. decembra:
Seja odbora Slovenske demokratske stranke - SDS Argentina v Slovenski hiši.

Zaključek Prešernove šole na Pristavi.

NEDELJA, 2. decembra:
Občni zbor SDO-SFZ v Slovenski hiši. Ob 9.30 sv. maša, nato zajtrk in občni zbor

Sveta maša, kosilo in Miklavževanje v Rožmanovem domu.

V sanhuški stolnici zahvalna sveta maša ob visokem življenjskem jubileju sanhuških faranov. Lepo vabljeni vsi, ki ste izpolnili 80 let, ali jih štejete še več. Po maši bo skupen zajtrk v Našem domu.

Zaključek šolskega leta Balantičeve šole. Ob 8. maša; ob 18. v domu božična zgodba v besedi in pesmi; ob 20. miklavževanje.

SOBOTA, 8. decembra:
Prvo sveto obhajilo v cerkvi Marije Pomagaj, ob 10. uri.